

REVISTA MUSICAL CATALANA

:: :: BUTLLETÍ DE
L'ORFEÓ CATALA

Any XX. :: Núm. 234
:: :: :: Juny 1923

Revista Musical Catalana

Butlletí mensual de l'Orfeó Català

BARCELONA

REDACTORS EN CAP

FREDERIC LLIURAT — JOAN SALVAT

Secretari de la Redacció: JAUME MARTI I MARULL

PRINCIPALS COL·LABORADORS

Higini Anglés, prev. — Josep Barberà.—Giulio Bas.—Pasqual Boada.—Joan Borràs de Palau.—Lluïsa Bosch i Pagès.—J. Cabot Rovira.—J. Rafel Carreras.—Gabriel Castellà i Raich.—Eusebi Clot, O. F. M.—Henri Collet.—Eduard L. Chavarri.—Josep M. Comella.—Miquel Domènech i Español.—Josep Fabre.—Josep M. Folch i Torres.—Ignasi Folch i Torres.—Alfons Gallardo.—Robert Gerhard.—Vicents M. de Gibert.—Enric G. Gomà.—Emili Heintz-Arnault.—Gascó Knosp.—Wanda Landowska.—Jaume Martí.—Frederic Lliurat.—J. Lamote de Grignon.—Miquel Llobet.—Joan Llongueras.—Josep Maideu.—Joan Manén.—Dom Carles Megret, O. S. B.—Apeles Mestres.—Lluís Millet.—Manuel de Montoliu.—Vicents de Moragas.—M. Morera i Galicia.—Antoni Nicolau.—J. J. Nin.—Joaquim Pena.—Francesc Pujol.—J. Riba i Martí.—Antoni Ribera.—Lluís Romeu prev.—Miquel Rué, prev.—Dom Maur Sablayrolles, O. S. B.—Joan Salvat.—Kurt Schindler.—Albert Schweitzer.—Josep Subirà.—P. Gregori M. Suñol, O. S. B.—Agusti Valls i Cascante.—Francisco Viñas.—Amadeu Vives.—Rafel Vives, etc.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de Sant Pere, 13, Orfeó Català (Telèfon 1, S. P.)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

BARCELONA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, **6 pessetes**.—Per als no socis, **7 pessetes**.
FORA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, **7 pessetes**.—Per als no socis, **8 pessetes**.
ESTRANGER: Un any, **10 pessetes**.—Número solt: **75 cèntims**

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

SUMARI

Ferran Sor, Alfred Romea.—*Nostra tasca*, Parlament llegit en el IV Aplec de Germanor dels Orfeons de Catalunya, celebrat a Reus, Lluís Millet.—*Salutació als cantaires de l'Aplec de Germanor de Reus*, Joan Llongueras.—*Des de Madrid*, Josep Subirà.—*Des de Roma*, Vice-Viñas.—*Un gest exemplaríssim*.—*Germanor dels Orfeons de Catalunya*, IV Aplec celebrat a Reus.—*Orfeó Català*: Visita de germanor de l'Orfeó Sarriàncenc. Festa íntima.—*Conservatori de l'Ateneu Igualadí*. Concurs de composicions musicals pels infants.—*Catalunya*: Barcelona.—*Noves*.—*Necrologia*.

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEÓ CATALÀ

Ferran Sor

Conferència que precedí al recital de guitarra donat a l'Associació d'Amics de la Música el dia 27 de febrer de 1923

SENYORES; SENYORS;

Prescindiré de les concebudes protestes de modèstia que solen precedir a tota conferència.

Ben sabuda és la meva insignificància, i creieu-me els que em distingeixen escoltant-me que si m'he resolt a realitzar aquest acte, ha estat confiant en què la bona intenció que el motiva m'absoldrà de tota culpa i em farà digne de la vostra benvolença.

Unes paraules d'homenatge i de gratitud haig de pronunciar, abans d'entrar de ple en el meu treball, a la memòria d'un mestre insigne, glòria llegendària de Catalunya, desaparegut poc temps ha d'entre nosaltres i al qual dec interessants notícies que de molt m'han servit en la meua empresa: em refereixo al mestre Pedrell; aquell home d'intel·ligència i de saber excepcional, ànima oberta a tota noble iniciativa, i al qual vareig consultar detingudament les meves apreciacions sobre l'obra genial de Sor.

El mestre Pedrell acullí amb un afecte, que mai agrairé prou, els meus projectes, animant-me amb veritable entusiasme a realitzar-los, i en convenir en la importància de la figura musical de Sor, va estimar molt justa la idea de dedicar-li un homenatge.

Serveixin aquestes senzilles frases d'expressió del meu reconeixement al

gloriós músic tortosí "gran en el geni, i més gran, encara, en la voluntat", com va dir d'ell En Letamendi.

Unes paraules, també, de gratitud a un altre músic de Catalunya, ànima d'aquesta benemèrita entitat dels Amics de la Música, el mèrit del qual, per ésser ben patent de tots, no és necessari que jo signifiqui: el mestre Pujol; qui, en conèixer els meus propòsits d'enaltir la memòria de Sor, iniciativa que havia arrelat ja en ell, m'oferí tota mena de facilitats, en un noble interès, donant, així, mostra palesa de gran indulgència en ço que es refereix a la meua persona i del seu amor a les coses de Catalunya, que, a la fi, en benefici de la nostra terra redundarà l'exaltar la vàlua d'un dels seus més esclarits fills, desconegut en tot el seu valer de la immensa majoria de la generació actual.

Ha de causar estranyesa per a molts, segurament, el que jo vingui a aquí, en aquest gloriós Palau de la Música Catalana, a cantar les excel·lències d'unes obres que compten, algunes d'elles, més d'un segle, i altres molt prop d'ell, en aquests temps tan mudable, principalment en matèries artístiques, en que les innovacions se succeeixen atropelladament i pugnant contra tots els valors que existeixen reconeguts; en que les orientacions i els sistemes envelleixen gairebé al mateix temps de néixer, i en que abunden els temperaments refractaris, sistemàticament a tot allò que no porti el segell de la darrera fornada, sense tenir en compte que no tot el que és nou resulta bo, ni tot el que és bo resulta nou, i de que en la música, com en les altres manifestacions de l'Art, els valors, quan són tals, no envelleixen, car el temps, lluny de minorar-los els engrandeix.

Com va dir un cèlebre poeta, en arts, el mateix que en literatura i ciències, no hi ha més que dos gèneres: un de bo i un altre de dolent. Les composicions que ens causin son, avorriment o rialla per deliris de l'autor, seran dolentes, encara que les ordenin diverses bel·leses; les que excitin un gran interès, sien de l'època que vulguin, seran bones, no obstant alguns defectes. Heu's ací el cas de les obres de Sor; exciten un viu interès i seran eternes, perquè estan engendrades al caliu de sentiments purs i perquè hi batega en elles l'ànima d'un genial artista.

Havem dit *Sor* i no *Sors*, com l'anomenen la majoria dels seus biògrafs, i mereix aquesta apreciació nostra una aclaració.

Es cert, com va dir En Saldoni, primer en afirmar-ho en el seu Diccionari d'efemèrides de músics, que el veritable cognom és Sors. En el llibre de baptismes de la Catedral que havem vist, corresponent als anys 1776 a 1780, consta Sors, i també apareix que no es deia Ferran de primer nom, sinó Josep. Els noms que en la pila baptismal li foren imposats, varen ésser els de Josep, Ferran i Macari. I per què els que han donat en anomenar-lo Sors li diuen Ferran i no Josep, que és el seu ver primer nom? Doncs, sen-

MEDALLA
 commemorativa
 de la
 primera audició
 a Catalunya
 de la
 "Passió
 segons Sant Mateu"
 de J. S. Bach

per
 l'Orfeó Català,
 encunyada
 amb motiu de
 l'homenatge
 al Mestre Millet
 i al seu Orfeó.

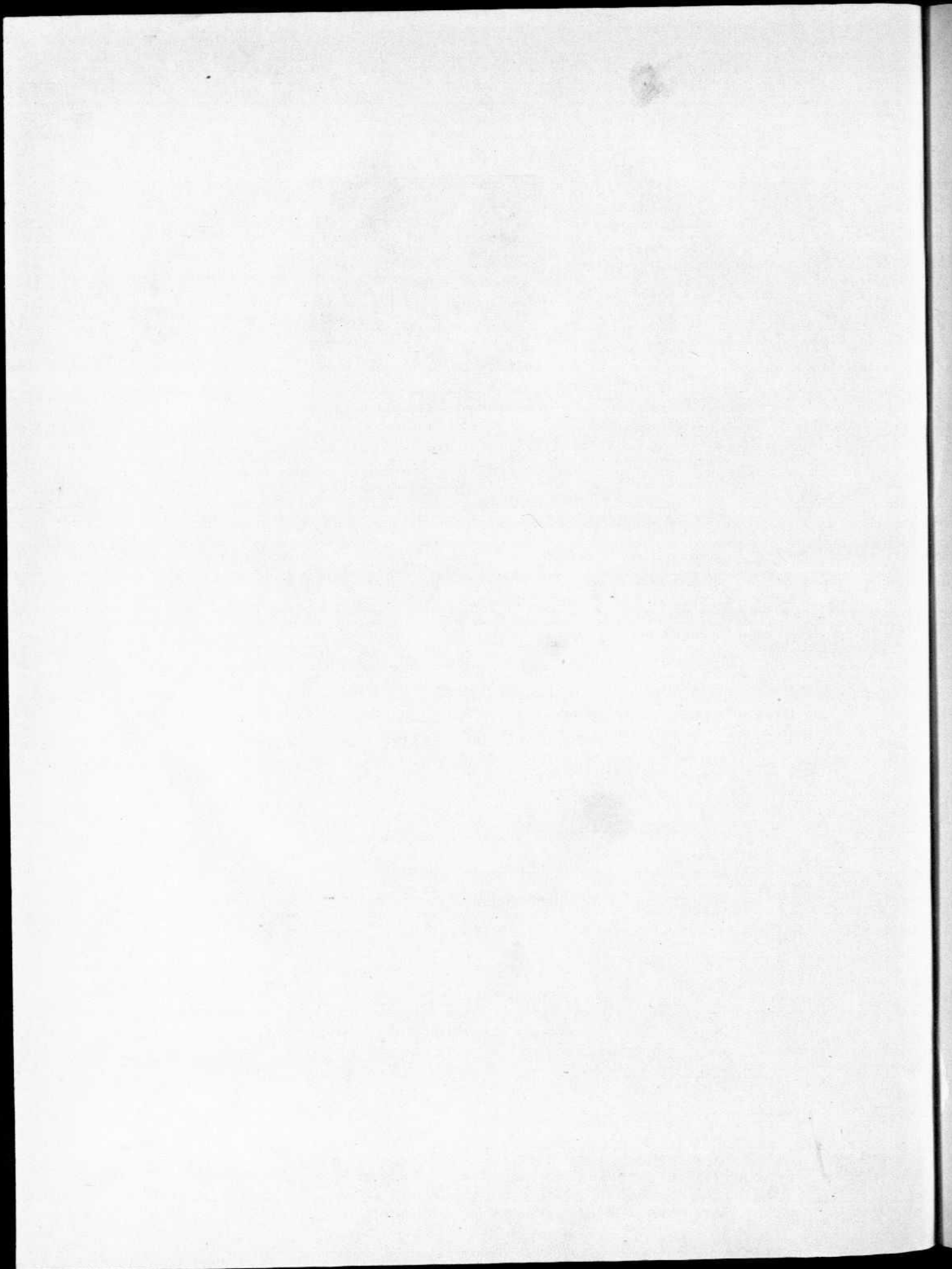
(Projecte de R. Sunyer)

Pedró
 commemoratiu
 d'aquest
 esdeveniment
 artístic,
 descobert
 a l'escala
 d'honor
 del
 Palau

de la
 Música
 Catalana,
 el
 diumenge
 de
 Pasqua
 Florida.

(Projecte de
 Jaume Llongueras)

zillament, perquè ell es va fer anomenar així sempre i així, també, va firmar. En aquesta mateixa raó ens basem per anomenar-lo Sor, que aquest és el cognom que figura en les seves obres i el que usà el genial músic català en tots els actes de la seva vida artística. Creiem un deure, en aquest ordre, el respectar la seva voluntat, i així ho fem.

Ferran Sor nasqué en el mes de febrer de 1778. Des de molt nen demostrà grans aptituds per a la música, especialment per a la guitarra, i sense tenir coneixements musicals de cap mena composà algunes petites peces. Estudià música al Monestir de Montserrat.

A l'edat tendra de disset anys va posar nova música a una òpera intitulada *Telémaco en la isla de Calipso*, la qual va trobar en la biblioteca del desaparegut Teatre de Santa Creu; òpera que, com després direm, fou executada amb èxit en l'esmentat teatre.

Més endavant es traslladà a Madrid, on escrigué algunes composicions animat primer per la duquesa d'Alba, i poc després pel duc de Medinaceli. Entre elles figuren diverses simfonies, tres quartets per instruments de corda, una salve i moltes cançons espanyoles.

Després de la guerra de la Independència, en la que serví amb el grau de capità, partidari del rei Josep, es vegé obligat a refugiar-se a França, fixant la seva residència a París, on conquistà gran prestigi i obtingué la consideració dels més eminents mestres del seu temps.

Realitzà excursions artístiques a Anglaterra, Alemanya i Rússia, obtenint molts èxits, el mateix que a París, com a guitarrista i com a compositor.

En diversos teatres de Londres li executaren *La fira d'Esmirna*, òpera còmica, i tres balls d'espectacle intitolats *El senyor generós*, *L'aimant pintor* i *Cendrillon*. A Moscou li representaren aquest últim ball, i allí composà una marxa fúnebre per a les exequies de l'emperador Alexandre I i la música del ball intitolat *Hèrcul i Onfala* en l'avinentsa de l'adveniment al soli imperial de Nicolau I.

Composà després, a Londres, la música del ball *El despertar darrer*, i més tard, l'òpera de màgia intitolada *La bella Arsènia*.

Escrigué, demés, altres composicions de diversos gèneres, essent moltes d'elles per a guitarra.

Tornat a París, morí uns anys després, en 1839, víctima d'una afecció cancerosa. Als grans sofriments que li proporcionà en els seus últims anys aquesta terrible malaltia, va haver d'afegir-hi moltes altres penes, entre elles la d'haver vist baixar al sepulcre la seva única filla, la que tantíssimes il·lusions li feia esperar; joventut de vint-i-dos anys, dotada de claríssima intel·ligència i de les més sobressortints disposicions per a les Belles Arts.

Sor era nobilíssim en la seva figura, en la seva veu i en els seus actes.

La seva testa, els ulls i el front ample, eren lluminosos, plens de bellesa. El seu tracte, segons han deixat escrit persones que el varen conèixer, era exquisit, falagador, captant-se al moment la simpatia de tothom.

Molt complexe és la personalitat artística de Sor, com haurà hom pogut apreciar per la impressió biogràfica que acabem de traçar, la rapidesa de la qual ha estat motivada pel coneixement general que de les dades de la seva vida es tenen per haver-se inserit profusament en diverses publicacions.

Demés l'objecte principal que perseguim amb el nostre treball no és pas el reproduir en més o menys extensió, ço que ja és conegut, ni el detenir-nos en exposicions temàtiques de les seves obres que a res ens conduïrien, ni en analitzar únicament la tècnica de les seves composicions. La nostra intenció radica en un nivell superior a tot això; volem arribar al fons de la seva música, desentranyant el seu valor espiritual, i si la nostra insuficiència no ens priva l'aconseguir-ho, implícitament, amb tal cosa, descobrirem la seva tècnica que, com va apreciar Liszt, neix de l'esperit, no del mecanisme.

Les coses artístiques — afirma en un notable discurs el Dr. Torras i Bages — tenen el seu llenguatge; si no ens parlessin, si davant d'elles no sentíssim la seva veu; si no hi hagués una comunicació entre elles i la nostra ànima, per belles que fossin serien buides, no ens satisfarien, ni serien obres artístiques. L'afalac de la forma — afegeix l'altre bisbe català — certament que produeix un veritable goig, però és rudimentari, i en la jerarquia dels plaers, ocupa un dels últims llocs, i ja mai pot completar les exigències de la satisfacció. Cal l'esperit, i podem dir que l'ofici de l'art consisteix en espiritualitzar totes les coses. La forma no és més que un mitjà de transmissió de l'esperit, la qual cosa ens porta a la conclusió de què si volem conèixer el veritable alcanç i valor d'una obra d'art és necessari que hi descobrim el seu contingut espiritual.

Sor visqué una època de convulsions polítiques i de transformacions en les idees estètiques que repercutiren ostensiblement en la seva labor artística i com tots els homes distingits del seu temps, no es va eximir als rigors de les constants dicòrdies civils.

L'exilament a que l'obligà la crudel repressió de Ferran VII li va servir per fer famós el seu nom a l'estranger, i perquè el seu privilegiat enginy, el seu cor d'artista, despertés a la llum de noves teories i de nous gèrmens, trobant, però, en el record de la pàtria llunyana l'originalitat i la força, l'elevació de sentiments, la puresa de doctrines, i l'amor a tot allò que fos bell, generós i gran.

Sor no va oblidar mai la seva pàtria: ho demostra palesament, en primer terme, el sentiment d'enyorança que vibra en moltes de les seves composicions, i una anècdota que recollí en un exquisit treball periodístic el culte escriptor N'Eusebi Font, la qual referirem fidelment, puix a la vegada que

constitueix un pas interessantíssim de la seva vida, dóna a conèixer que si com a artista fou digne de l'admiració pel seu gran enginy i habilitat, no ho va ésser menys per les exquisides dots del seu cor senzill i tendrívola.

Refereix el Sr. Font que en juny de 1839 es trobava a París en companyia del pintor En Jaume Batlle, el qual tenia encomanada una visita per l'il·lustre guitarrista, juntament amb un encàrrec que segons els desitjos manifestats pel mateix Sor, li enviava un amic seu de Barcelona. Dificilment s'atinarà en el que consistia el tal encàrrec; puix era senzillament una d'aquelles precessons de Setmana Santa, representades en una llarga llista de paper, amb les quals es distreuen els nois quan van a l'escola. En rebre Sor, del referit Sr. Batlle, l'enrotllada tira de paper, estrenyí-la amb infantil goig entre les seves mans, i descorrent-la sobre una taula — continua referint el Sr. Font — contemplava, espurnejant-li els ulls, les figures i diferents objectes que en ella hi havia estampats.

I afegeix l'articulista: Molts s'enriuran, tal volta, del desig de Sor; no hi ha perquè estranyar-ho. ¿Què són, per alguns homes, els records de la infantesa, els jocs dels primers anys, la memòria d'aquells dolcíssims temps tan ràpidament transcorreguts, en els quals tot és innocència i alegria? Sor, però, no s'assemblava a aquells. Senzill per naturalesa, abstret de la societat, vivint amb el seu geni un mon ideal, estrany als negocis i enveges humanes que exhauen i aixugen prematurament el cor, quan no el corrompen i perverteixen, conservava amb tota la seva puresa els primers sentiments que brollaren en la seva ànima sota el benivolgut i mai oblidat cel de la pàtria.

ALFRED ROMEA.

(Acabarà).

Nostra tasca

Parlament llegit en el IV Aplec de Germanor dels Orfeons
de Catalunya, celebrat a Reus el dia 6 de maig de 1923

ESTIMATS CANTAIRES:

Voldria parlar-vos llargament dels deures que teniu com cantaires que sou de la pàtria; de la finalitat de la nostra obra; de la manera de vencer els obstacles i dificultats que la obstrueixen; dels medis que havem d'emprar per a perfeccionar-la; dels nobles sentiments amb els quals havem d'amparar-la, de la influència que te per a la nostra perfecció individual i per el progrés i perfecció del nostre poble. Però la feina d'avui és llarga i per lo tant el temps de que puc disposar és curtíssim. No puc, doncs, fer altra cosa que resumir breument, una mica a la bona de Déu, tot el que em volta pel pensament a l'escalf de l'afecció del cor, ja que la nostra tasca si portà per guia la llum clara de una idea noble està enardida per un entusiasme fervorós encès per l'amor.

Vosaltres sou els cantors de una part principalíssima de Catalunya, homes, dones i infants, joventut florida del camp fertilíssim de Tarragona. "Gent del camp, gent del llamp" diu l'aforisme popular. Sou carn viva de la mare Catalunya i teniu l'esperit ardit per esser l'avanguardia de l'exèrcit de l'ideal de pàtria. De vosaltres depen, doncs, en gran part que aquest nostre exèrcit cantador de fe, de pàtria i amor no s'aturi mai en el camí de la perfecció.

La nostra tasca és bona, estimats amics; i bona vol dir que s'ajusta al nostre bé, del cos i de l'esperit; és a dir, a la nostra natura. A l'home li convé el cant com esplai dels sentiments que endins del seu ser es mouen. S'enten, però, dels sentiments nobles; dels sentiments que anomenem bons; dels sentiments que ens dignifiquen i que, separant-nos de les bèsties, ens circumden amb l'auriola de reis de la creació.

Quan tenim una gran alegria, quan sentim una intensa esperança d'un gran bé, quan una profunda tristesa, no desesperada però enyoradissa, ens domina; és a dir, quan l'amor, que és la flor de tot bon sentiment ens corpen, allavors el cant és la única expressió adequada i surt espontani i vibrant d'emoció sincera. No canta l'home dolent que sent l'enveja dins l'ànima; no canta l'ambiciós que per l'egoisme no repara en sacrificar tota llei de justícia; no canta el jugador qui amb ulls plens de cobdícia en un recó de taverna o de casino malmet el guany del treball que porta el pa a la família; no pot cantar l'home de passions insanes qui no sent altre dalit que'l goig bestial de la carn.

Peró canta, canta i refila tota ànima generosa que sent l'ansia del sacrifici per el bé del pròxim o per l'assoliment de un noble ideal; canta l'infant innocent la melodia clara en els esplais dels jocs a ple aire i a ple sol; canta el jove o donzella enamorada qui en son cor cova l'amor puríssim engendrador de la família, primer nucli vital de la pàtria; canta el pagès sota el cel blau en la planura assolellada o en la muntanya alta sota la fronda verdejanta en la pau del treball i de la natura; canta la mare prop del breçol en contemplació de l'infantó anegant-se en el goig més pur d'aquí la terra; cantem quan l'amor a la nostra terra ens ompla el pit, quan l'amor a la pàtria ens fa vibrar les fibres més íntimes del cor, quan enyorant la llibertat perduda anhelem la deslliurança.

Peró no sempre, amics meus, el cant porta aquesta bondat, aquesta puresa. Hi ha cants barroers, cants que en podríem dir cants bords, que porten la llavor de les males passions; que al sentir-los no donen la forta alegria ni la dolça tristesa; que encomanen el neguit i la frisança en contes de portar pau i entusiasme. Són, per exemple, aquestes cançons de moda que porten el nom estranger de *couplets*, la lletra i la música dels quals no tenen altre valor que la despreocupació de tota decència i la preocupació del desvergonyiment escandalós. Són les tonades de aquestes danses exòtiques de ritmes vulgars i melodies decadentes. Però aquesta música no és vera música; és la moneda falsa de la música. No obstant aquests cants bords, aquestes tonades xorques són avui d'a la música corrent de pobles i ciutats, que empesten cors i ànimes. Nosaltres, estimats orfeonistes, som l'estol purificador de tanta malura; i d'això n'havem de tenir consciència perquè així el vostre entusiasme no decaigui, sabent que'l vostre cant no és tan sols esplai en els moments de repós del vostre treball quotidià, sinó que és també i sobre tot feina constructiva de un gran valor moral.

Som catalans i tots ne volem ésser, però és pot ésser bon català i mal català. Ésser català vol dir tenir per mare Catalunya i a la mare la devem honrar demostrant-li el nostre amor buscant la perfecció de nosaltres mateixos, curullant-la de glòria, procurant que tot lo fet per catalans sia lo més perfecte possible, fent una guerra ardida contra tot el que'ns desnaturalitza, contra tot lo exòtic, contra tot lo que denigra a l'home.

I el cant, el verdader cant, el cant de que us parlava primerament, el que surt del fons de l'ànima té tota la virtut i potència per a redimir un poble.

Catalunya jeia oblidada de si mateixa fins que'ls poetes cantaren les seves gestes glorioses i lloaren ses costums patriarcals, rejuvenint la nostra parla que s'anava corsecant perquè els esperits dormien. I lo que la poesia va començar, amics meus, el cant ho ha d'acabar. Perquè el cant és la poesia amb ales, és la vera poesia viva, és la espasa afinadíssima que penetra al junt de cos i ànima. Els poetes varen començar la renaixença pàtria i nos-

altres l'havem d'acabar fent entrar la cançó nostra al cor de tots els catalans; que molts són inconscients encara; molta part del nostre poble dorm encara el somni de l'esclavatge, i amb els nostres cants els havem de despertar; els havem de remoure l'esperit immortal de raça, que tots portem adins.

Però hi han obstacles, amics, obstacles formidables, enemics terribles que portem a sobre nosaltres mateixos. Hi ha l'egoisme, hi ha la sensualitat que tot ho degenera; hi ha l'ambient de la època post-guerra que ha desenfrenat pel món el temporal de l'anarquia, de l'odi i de l'orgull anihilador de l'home.

Ah, cants, amics meus, vinguen cants i més cants per a ofegar tanta maura, per a aclarir l'aire, per a sanejar l'ànima, per a asserenar l'esperit. Que cantin els nins i les noies i els homes, tots junts, la nostra cançó vella que sempre és nova; que'ns tornem a trobar catalans tots de una peça, amb cap alt, cor noble, lliures de mans i lliures d'esperit, com diu el poeta. Nosaltres som la veu de l'ànima de Catalunya, de l'ànima pura de Catalunya, que junta germans amb germans amb l'harmonia de l'accent de raça; nosaltres donem consciència del nostre ésser amb la melodia vivent de l'esperit de Catalunya. Nosaltres allunyem rencors i divisions amb la cançó nostrada, filla de l'amor de totes les nostres generacions passades on hi nia la virtut de l'ardidesa dels nostres antics almogàvers, la dolcesa de tota mare catalana, l'alegria de tota la nostra joventut florida, tota la fe antiga que donà tremp al nostre caràcter; la nostra cançó, que reflexa la serenor i blavor del nostre mar, la placidesa de les nostres valls i l'altivesa lliure de les nostres muntanyes; la cançó franca i ardida i oberta com el nostre parlar i com el nostre caràcter.

Ja ho veieu, doncs, estimats meus, si la nostra obra és essencial per a el bé de Catalunya. Jo ho veieu si cal que posem tot el nostre esforç i tot el nostre sacrifici per a no deixar-la decaure i per a donar-li cada dia més empena i més perfecció. Perquè cal que busquem la perfecció, amics. Sense perfecció el nostre cant no tindria eficàcia, i la perfecció no s'aconsegueix sense un treball constant i conscient. Cal afinar cada dia més les veus, i per això és precís no estalviar l'estudi, els assajos. Haveu de correspondre al sacrifici abnegat dels vostres mestres amb la vostra assiduitat i constància més complertes. Jo us recomano que'ls que no ho feu encara emprengueu l'estudi del solfeig. Les composicions modernes, encara que's basin en el cant popular, sovint porten harmonitzacions i glosses que sense una tècnica un poc extensa no se les pot interpretar degudament. Es precís, doncs, adquirir la pràctica de la lectura musical i així tindreu més consciència de lo que can-teu, hi donareu un sentit més just i alleugerireu enormement la tasca dels vostres mestres.

Mireu que la nostra obra ja comença a ésser obiradora a l'estranger;

les nostres composicions corals comencen a tenir entusiastes en varies parts del món. A Nova York la Schola Cantorum, dirigida pel nostre amic Kurt Schindler, canta fa temps el nostre repertori amb la mateixa nostra parla estimada. Ara últimament ha interpretat en un concert públic el bellíssim poema coral *Captant*, del nostre mestre Nicolau. Aquesta obra, que tants pocs orfeons de Catalunya han cantat encara per les moltes dificultats que conté; aquesta obra, que és, sens dubte, dintre son gènere, la millor de tota la producció coral moderna. Doncs el *Captant* del mestre Nicolau hauria avui dia de poguer ésser cantat per tots els orfeons de Catalunya, i això fora, estimats, si totes les nostres entitats fessin l'esforç d'un exercici constant i un poc seriós de la tècnica de la veu i del solfeig.

A Tolosa de França s'ha fundat no fa molt, dirigida per un català, una entitat semblant a les nostres, i aquesta entitat no solament té l'esperit nostre, sinó que canta també les nostres cançons harmonitzades i les nostres sardanes. I ara mateix he tingut notícia que a Torí, a Itàlia, s'ha fundat una entitat coral, el director de la qual, coneixedor de la nostra obra i admirador d'ella, vol fer el primer concert amb un programa enterament català.

I tot això, tot aquest espendiment de la nostra cultura ha nascut d'aquest entusiasme nostre; d'aquest dalit en cantar amb el cor ple de fe i d'amor; d'aquest cant de la nostra renaixença.

Si viem, doncs que els estrangers s'adonin de nosaltres, ens estimen i de nosaltres prenen exemple, no ha d'ésser que un sol català no'ns estimi, no ens ajudi i no contribueixi de una manera o altra a l'enfortiment de la nostra obra, que quan aquest dia haurà arribat jo us asseguro que serà la senyal del triomf complet de Catalunya.

Així ho comprèn la Mancomunitat, l'alt govern de la nostra terra, i per això ens ajuda de manera que poguem celebrar aquests aplecs comarcals i ens honra avui amb un dels seus més dignes representants per a donar-nos prova de l'estimació que ens porta i de com creu s'espera en la nostra obra. Sentiu-li tots grat i saludem-la amb el crit de: Visca Catalunya!

LLUÍS MILLET

Salutació als cantaires de l'Aplec de Germanor de Reus

ALVE! tots vosaltres, nobles cantaires de les comarques tarragonines, que així sabeu enaltir la Pàtria amb l'harmonia excelsa de les vostres veus germanes confoses i emportades avui per un mateix sentiment de joia senzilla i pura i per un mateix cordialíssim esperit de lliberació i d'amor, de pau i de benaurança.

Entremig les vostres veus vibrants, que canten amb un tant bell ardiment i amb una tant franca i corprenedora generositat; entremig les vostres veus potents i significatives, és ben bé un atreviment inaudit l'aixecar la meua veu, sola i aïllada, interrompent les cançons vostres, que tant dolçament han remogut les nostres ànimes, per a parlar-vos, per a endreçar-vos unes paraules encar que sien de gratitut, encar que sien d'encoratjament, encar que sien d'afecte, encar que sien d'enaltiment per l'obra bona, fortament alligadora, que tots plegats, amb tanta fe i amb tant delit esteu realitzant.

Tot el que ara pugui jo dir i molt més del que jo digui, que mai s'haurà dit prou en elogi d'aquest altíssim beneit anhel del cantar plegats, del cantar tots a la una, obedients i fidels a una mateixa vibració i a un mateix instint de raça, ho heu dit ja, i amb una major força i amb una més colpidora veritat, a mida que'ls uns darrera els altres, tots amb idèntic arborament, tots amb igual entussiasme, heu anat desgranant aquest rosari meravellós de les vostres cançons que, sota la llum clara i serena d'una molt alta idealitat, porten el foc redemptor d'un amor patri que's desborda.

Ho heu dit i ho heu repetit mentre en l'anhel dels llavis us florien lluminoses les cançons i en l'avidesa dels esguards el sagrat enardiment de l'amor se us hi posava i sentieu els vostres cors jovençans com sabien batre a l'unissó amb aquell ritme de la bondat que és el ritme fonamental de la vida veritable. Ho heu dit i ho heu repetit mentre, amb la veu ressonant, l'esperit, retrobant sa agilitat, sovint perduda, lliure i feliç s'envolava, i cadascú, en el fons de la seva ànima, més o menys desperta al clam alat, al clam fervent de la canço, ho ha entés a sa manera, i a sa manera n'ha sentida la emoció viva i n'ha copsades la veritat i la bellesa fecondes.

Ho heu dit mentre acudieu d'ací, d'allà, seguint el flamejar de les vostres senyeres, fortament atrets, fortament emportats pel bell encís, per l'excels miracle d'arribar a fondre totes les vostres veus en una sola, vibració de

vibracions, que tingués aquell poder irresistible, enc que fos per breus moments, de retornar l'ànima al poble i d'aixecar son esperit caigut.

Ho heu dit al donar-vos cordialment, els uns als altres, l'encaixada de germanor. A l'oferir tots junts a la ciutat el do meravellós d'una harmonia sublim que es tot un ideal de vida. Al canviar-vos i a l'oferir-vos gentilment les cançons i trossos d'ànima amb elles. Al presentar-vos així davant del poble en bell estol, com un exèrcit, com els soldats de l'esperit i de la fe que no més amb l'arma de la cançó volen lluitar i no més amb aquesta arma saben vencer.

Ho heu dit i tots els que verament transportats assistim, avui, en aquest dia ditzós i rememorador, a l'inusitat i sorprenent espectacle de la vostra benaurada germanor i tots els qui sabem abandonar-nos de bon grat a la volada sobirana i vivificadora de les vostres cançons ho hem sentit, i l'emoció i la joia ara ens sobreïxen de l'ànima i sentim el desig imperiós, el desig irresistible de dir-hi també la nostra, de repetir parlant el que vosaltres haveu dit cantant—que tot és ú quan l'alenada de l'esperit ens mou—de parlar-nos sincerament els uns als altres, de dialogar amistosos, avui que en aquest ambient d'harmonia i de cançons tant noblement i tant per damunt de tot prejudici i tota baixesa podem fer-ho, i dir-nos, amb aquell sentit tant humà d'eternitat que vosaltres els cantaires ens haveu encomanat, tot allò que'l cor sent, tot allò que'l cor anhela, tot allò que'l cor espera.

Sortós si una guspira tant sols d'aquesta emoció pura i d'aquesta nobilíssima joia que tots portem, en aquests moments, dins de l'ànima vingués a vivificar les meves paraules i les fes ressò fidel de la cançó redemptora que en el fons del fons dels cors humans, malgrat la despietada malvestat dels temps, encara canta.

Jo sento que les meves paraules deurien ésser ara breus i alades el mateix que una cançó i talment com una cançó totes elles subtils i espirituals. Que cap delit, que cap anècdota, que cap passió terrena les fes tèrboles i pesants. Res hi perdrem si un instant no toquem de peus a terra i ens adonem tot parlant de que les cançons ens donen ales per volar.

Es masa sovint que la paraula envileix i encen l'odi i l'enemistat entre els homes. Fem que avui ella ens agermani com la cançó i com la cançó ens amoreixi. Que com la cançó ens vivifiqui i ens retorni a la vida veritable. Deixem que, emportat per la cançó, el pensament voli enlaire i entenem-nos d'esperit a esperit.

Veus aquí el profund significat i la lliçó d'aquesta festa. Que's retrobin i que s'entenguin poc a poc els esperits.

Res com el cant apaivaga les passions tumultuoses i ens retorna a la serenitat perduda. No'ns afebleix ni'ns treu la santa indignació, ans bé ens

conforta i ens encoratja. Dompta les nostres concupiscències i els nostres amolliments. Enderroca les més altes muralles i obre les portes del cor.

La cançó és com un ocell. L'home que canta és un home lliure. Poble que conta no és poble sotmés. Una cançó és més que res un signe infalible de deslliurança.

El que canta foragita de sí l'odi i la baixesa, i és un home de fe i és un home de convicció; és un home que espera. Els qui canten mantenen viva l'ànima sagrada del poble; són els qui ajuden a sostenir l'esperit. L'esperit és una força invencible. La cançó és una arma formidable. Una veu crida a una altra veu. El qui canta suscita nous cantaires; del qui dorm en fa un vigilant; del pacífic en fa un heroi; el tronc obscur devé teia flamejant; la branca erma devé toia florida.

Cantant, cantant l'home recobra el seu esperit. Els qui canten, tard o d'hora, conscientment o no, arriben a sentir dins el cor aquell anhel generós del viure cordial que tot ho salva. No més els homes de serenitat d'esperit i de profunda i sincera cordialitat, són capassos dels grans heroïsmes i dels supremes i definitius sacrificis.

La nostra missió, cantaires de Catalunya, és una de les primeres a acomplir i és una de les més altes i de les més difícils i de les més abnegades.

Vosaltres tot hora heu d'elevat i dignificar i pacificar els esperits. Sobretot heu d'infondre, constants i infadigables, l'amor entre tots els catalans i heu de fer-los retrobar, en el símbol i en el sentit de cada cançó de la terra, aquella ànima col·lectiva que és la força indestructible de la Pàtria i la seva més alta i més poderosa raó d'ésser.

Així cal, oh braus cantaires, que cadascun de vosaltres sia ben conscient de la seva alta missió. Sou apòstols d'un ideal, sou apòstols de l'esperit de la raça, sou apòstols de la bona cançó. Visqueu per ella i cerqueu-la arreu. Cerqueu-la bé i propagueu-la joiosos sens jamai defallir. Les cançons del poble no són exhaurides ni són mortes encara; en les animetes trèmols i fugitives dels qui ja han arribat a l'ombra de la vellesa, elles canten amoroses i senzilles, elles canten arreu reveladores. Cerqueu-les amb dalit i feu-les vostres; ensenyeu-les als infants i desterreu la cançó xorca i forastera que'ns enmetzina l'esperit i ens envileix el cor.

La nostra missió, poble de Catalunya, és estimar-los i comprendre'ls, als cantaires. Ells canten per ells i per nosaltres, i es fan el bé a sí mateixos i ens el fan a tots. Tots tenim el deure d'ajudar-los i de seguir-los; de formar tota hora ben fidels al costat seu; de recollir dins les nostres ànimes les seves cançons i amorosits amb elles devenir cada dia més bons i més dignes; cada dia més fortament catalans.

L'obra dels Orfeons de Catalunya — adonem-nos-en — és una noble creuada de pau i germanor; és una creuada per l'alliberament de l'esperit; és una creuada per a refer el poble i sostenir-lo en tot moment; és l'avantguarda de tota la nostra cultura; és la primera senyal de la nostra vitalitat esplendorosa.

Estima, oh Catalunya!, l'obra dels teus Orfeons, de les teves cançons i dels teus cantaires. És aquesta, no ho oblidis, una obra de vida o de mort per tu. Cantant renaixeres, oh Pàtria!, cantant has crescut, cantant sabràs salvar-te i deslliurar-te.

Salve! altre vegada valents i coratjosos cantaires de les comarques tarraconines. Infants riallers i noies formoses; fadrins fornits i honrats. Salve! vosaltres els més jovençans de Falset i de Solivella i aquests tant ardits i heroics de la vila ducal de Montblanc i els de la Selva del Camp; els de Reus invicta pels seus fills nobilíssims i els d'aquella serena imperial Tarragona, tant oberta al cel i la mar. Salve! tots plegats, i beneïda la vostra obra i la vostra benaurada germanor. Feu que no sia ella l'acció d'un dia sinó l'acció de tots els dies d'ara endavant. Feu un pacte sagrat avui i segelleu-la aquesta germanor i refermeu-la i enfortiu-la i eixampleu-la de dia en dia. Vosaltres sou soldats, vosaltres sou lluitadors, vosaltres sou apòstols. La cançó no pot morir ni en vostres cors ni en vostres llavis. El repòs no us és concedit en tant Catalunya, la nostra Pàtria, sofreix un jou ominós i és vexada i menyspreuada. El repòs no us és concedit en tant tantes ànimes dormin i tants esperits no's trobin.

I, ara, a cantar encara de bell nou altra vegada, tots a la una i per molts anys; que les cançons, els catalans, ja ho veieu, tant com el pa que menjem i l'aire que respirem ens són necessàries per viure i les necessitem per créixer i per lluitar i per assolir sens trigar aquella grandesa i aquella amplíssima beneïda llibertat que ens manca i que tindrem quan tots l'haurem conquerida en l'esperit propi i ens haurem fet ben dignes de mostrar-la, triomfants, a tot el món.

JOAN LLONGUERAS

6 maig 1923.

Des de Madrid

En l'espai comprès entre Nadal i Pasqua de Resurrecció, la vida musical madrilenya ha sigut exuberant si a la quantitat ens atenem. Hi han hagut cinc estrenes d'òperes: *El Príncep Igor*, de Borodin; *Borís Gudunof*, de Mussorgsky; *Mona Lisa*, de Shillings; *Iolanda*, de Vicenç Arregui; i *Jardí d'Orient*, de Joaquim Turina. Els concerts no s'han comptat per unitats com abans succeïa, i no en temps gaire llunyans, si no per desenes: tan els simfònics i de "càmera" com els de solistes vocals i instrumentals.

Ja es comprendrà per aquesta senzilla enumeració quant difícil seria al cronista, i també enutjós per a el llegidor fer una ressenya detallada de cada un d'aquests actes que si en algunes ocasions mereixien el títol eloqüent d'*aconteixements*, altres, en canvi, no passaven de simples *successos* sens més importància que la que puguin tenir dintre l'informació general diària, en els grans rotatius, la caiguda d'un carreter des del seu carro, o l'atropell d'un transeunt per un vehicle. També és veritat que tals actes artístics (artístics, no; extraartístics, per no dir anti-artístics,) significaven per a l'interpret una llastimosa caiguda; i per a les obres, un veritable atropell...

Resumirem, doncs, en una informació global i de conjunt, allò que durant el període indicat ha valgut la pena d'ésser aplaudit amb justícia.

L'Orquestra Filarmònica ha donat vuit concerts, alguns del quals, per malaltia del seu director titulat el mestre Pérez Casas, foren improvisats pel mestre Saco del Valle. Demés de les obres que constitueixen part integrant del repertori, s'en donaren algunes de noves: uns "numerets" (així en diminutiu) amb poca gràcia i menys substància de l'òpera-ballet *Madla* escrita per Rimsky-Korsakow; varies cançons d'estil variat, i algunes d'elegant inspiració, firmades per Juli Gómez; la simfonia *Londres*, de Vaughan-Williams, on és present un esforç per a acomodar una tècnica que sol ésser cosmopolita, a unes idees que pretenen ésser originals; una "suite" simfònica extractada del drama líric *Amaya*, de Guridi, que reclamava la representació escènica i el concurs vocal. En aquesta sèrie de concerts, hi prengueren part, successivament, dos cantants russos, la senyora Dagmara Remina i el senyor Alexandre Kubitzky, i el pianista valencià Josep Iturbi. D'algun d'aquets artistes se n'ha parlat molt i, per tant, no cal repetir lo ja sabut; i d'alguns altres més val no parlar-ne.

L'Associació de Cultura Musical, perseverant en la seva campanya en pro de un art seriós, respectuós, sense exclusivismes sempre perniciosos, ha presentat el Quartet Wendling amb el concurs del pianista Alfred Hoehn, en dues sessions on s'executaren obres de Beethoven, Schumann, Brahms, Dvorak, Franck, i Debussy; el Quartet de Budapest, en quatre sessions amb obres de Mozart, Haydn, Beethoven, Schubert, Schumann, Brahms, Smetana, Borodin, Debussy, Strawinsky i Bartok;

al Trio Sirota-Pollak-Buxbaum, que tocà obres de Beethoven, Schubert i Arensky; al novell "Quinteto Español" constituït per els senyors Vela Outumuro, Montano, Verkós, i el pianista J. M. Franco, que va donar un concert consagrat a músics espanyols i hispano-americans, (Turina, amb son *quintet*; Esplà, amb sa *sonata* per a piano i violí; Allende, amb varies *tonades xilenes*, i Aguirre, amb tres *aïres nacionals argentins*); i l'excel·lent pianista Borowsky. Un concert fou dedicat als infants dels assils i escoles municipals d'aqueixa Cort.

Sauer, Rubinstein, Pura Lago i Carme Alvàrez entre els pianistes; Dagmara i Kirchhoff entre els cantants; i la senyora Noela Cousin entre els violinistes, donaren concerts amb divers públic, i èxit divers, en diferents locals.

Per últim, i en paragraf apart, perquè s'ho mereix, hem de mencionar, pel seu aspecte docent ensems que artístic, la sèrie, ja començada, de nou conferències sobre "Alguns aspectes de la música francesa contemporània", en el Conservatori de Música i Declamació, per el senyor Maurice Coindreau, amb il·lustracions musicals del professor de piano de dit centre d'ensenyament en Josep Cubiles. La primera dissertació a faisó de pròleg, fou dedicada als clavecinistes, i les següents versaren sobre els músics de la Schola cantorum, Fauré i Debussy. En les successives s'ocuparà de Ravel, Schmitt, Dukàs, Ducasse, Erik Satie, el grup dels sis, i la música humorística.

Es clar que no queda esgotada, ni molt menys, la ressenya de l'activitat musical desplegada a Madrid durant aquets tres mesos. No obstant, per desgràcia, no poguerem oir concerts de *Nadales* ni cap *Passió* de Bach. Lo qual significa que sota tal aspecte, Barcelona supera a Madrid.

JOSEP SUBIRÀ.

Des de Roma

Solemne fou la clausura de la temporada hivernal de Concerts simfònics a l'Augusteum, que s'inaugurà el passat novembre amb la *Gran Missa de Réquiem*, de Verdi, a la que seguí la *Missa en si menor* de J. S. Bach, prenent-hi part, fusonades, les dues Societats Chorals suïsses la "Calcibien-verein der Stadt Bern" i la "Bernner Liedertafel", amb un conjunt de unes 400 veus.

Tocà a N'En Richard Strauss l'honrós encàrrec de posar-hi el segell, dirigint l'últim concert, lo que donà lloc a clamoroses manifestacions d'entusiasme per part dels intel·lectuals romans, ben imposats dels mèrits, de la genialitat d'equeix gran simfonista, al qual, per ara, ningú pot discutir-li el primat en el món enter.

En aqueix memorable concert, no hi enclogué pas cap novetat sensacional; mes

el públic, prou familiaritzat amb la música straussiana, saborejà novament, amb renovada il·lusió, aquell *Don Juan* amb sos ritmes enèrgics i melodies radiosament inspirades, impregnades de sana com genial passió, seduint una vegada més a l'auditori.

Igualment passà amb *La vida d'heroi*, on hi veiem acoplada la sabiduria orquestral i contrapuntística de l'insigne autor del *Cavaller de la rosa*.

Menys lluminós aparegué *Il preludio Festivo*; mes els oients tornaren a delirar amb la Dança de *Salomé*, monument il·luminat de inspiració i de tècnica, amb sa policromia violenta, esplèndida, vera orgia de ritmes meravellosos.

* * *

L'Alberto Gasco, l'eminent crític musical de la "Tribuna", volgué intervistar-lo i per ell sabem que el gran compositor s'embarcarà, per una sèrie de concerts, cap Amèrica del Sud.

Parlant de la seva música, va dir: que cada dia es torna més exigent puix mai li complau prou.

Feta una obra, ve després la autocrítica tormentosa, amb tota mena de dubtes, i allavors corregeix i torna a construir.

Confessà que l'últim acte de la seva darrera òpera, que's dirà *L'Intermezzo*, va fer-lo i desfer-lo quatre vegades.

Dita obra, que encara ningú sabia res d'ella, serà amb dos actes i catorze quadros o canvis d'escena. El llibret és també de Strauss; una comèdia burgesa, burgesíssima, digué: "*un episodi de la meua vida, on hi campeja la figura de una dona que és ma muller*".

La orquestra diu que serà molt reduïda i el sistema orquestral simplificat, puix de moment, no l'atrauen pas *les grandes machines*.

Sabent En Gasco, la idolatria que Strauss té per Mozart, li demanà si l'estil de la nova òpera seria mozartjà. Oh, no! — contestà — si bé avui hi ha una corrent tant a Alemanya com a Àustria a favor de Mozart; fins l'Arnaldo Schönberg, l'iconoclasta, s'agenolla davant la imatge del "*divino fanciullo*".

Per ma part — prosseguí l'Strauss — si Beethoven, el meu amable tirà, fou el més gran dels Mestres, Mozart el considero l'únic.

* * *

En quant a la música dels extremistes contemporanis, ja que volem saber lo que jo en penso, vos seré franc:

Anys enrera em trobava a l'avantguarda, avui sóc gairebé a la reraguarda. He sigut sempre sincer; no he compost mai música d'un determinat estil com altres fan, per la mania que tenen de que se'ls digui revolucionaris, o futuristes, amb els seus acords antime Lòdics, atonals, que són la desesperació de molts públics.

Creguim, hi han molts bojos fingits en el món musical, però jo no respecto no més que els bojos veraders.

Cada vegada que em trobo amb algun Capità Fracassa de la música, o bé de la crítica, que em mostra despreci per la melodia, sento dins mon ser un sentiment intens de rebelió. Puix si es veritat que la melodia no és tot, no deixa d'ésser l'element fundamental insubstituïble de qualsevulga música.

El meu dogma és el següent: "la melodia ve de Déu; lo restant, del nostre cervell, això és, de la voluntat i de l'estudi."

Quan Déu no aima a un músic, li nega el do de la melodia. El desairat podrà a llavors donar-se a Satanàs, i compondre obres sapientíssimes, però agres que produeixen estupor: podrà escriure música pluritonal o atonal, mes el seu trist destí serà sempre immutable...

Jo he demostrat amb les meves obres, que no m'espanten pas els ardiments harmònics; per això puc declarar que l'audàcia es vana quan hi manca la idea mare, que és la melodia.

Un bany prolongat en la música mozartiana podrà fer canviar a molts estetes d'avui, mes el meu *Intermezzo* no serà pas mozartià.

També tinc acabat un nou ballet destinat a la Opera de Viena. El seu nom es *Chentilly* o sia "natilla", en nostra parla.

Després feu grans elogis d'En Puccini, d'En Ravel, Debussy, i, sobre tot, de Charpentier; digué d'aqueixos mestres coses ben interessants, que, si les transcrivís, farien aqueixa crònica interminable.

En els teatres d'Itàlia s'han donat una munió d'òperes noves, que totes han tingut bon èxit; mes devem considerar-les, encara, com a precursors solament.

La obra del geni tan esperat, no apareix encara.

VICE-VIÑAS.

Maig de 1923.

Un gest exemplaríssim

Els materials cançonístics Aguiló són donats a l'Obra del

"Cançoner Popular de Catalunya"

Quan el patrici que en feia la comanda i els patriotes que la rebien anaren a empendre la magna Obra del "Cançoner Popular de Catalunya", fou estatuïda, amb un encert evidentíssim, la necessitat de captar al poble català, posseïdor del tresor admirable de les nostres cançons, la seva significativa cooperació; car un monument essen-

ciament nacional com el que amb tan bells auguris es planejava, havia de comptar amb els carreus enormes i solidíssims d'aquest poble nostre, creador i conreador de la cançó catalana.

Es clar, però, que per l'alta importància de l'obra i fins i tot per raó del respecte degut a la mateixa valor popular que s'anava a utilitzar, calien aciençats artífexs qui destrament escaïressen l'adusta rusticitat natural dels materials populars donant-los ensem la monumental disposició per a la qual es recaptaven; per això fou creat l'anomenat Consell Consultiu per a l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya", integrat per dignes representants de les entitats capdals i més prestigioses que se són especialitzades en el conreu i estudi de les distintes valors que són part de la cançó popular.

Mentre, doncs, el Consell Consultiu prenia les posicions corresponents al bon esmerç de les activitats pròpies, l'ORFEO CATALÀ feia saber a totes les terres de parla catalana l'agradosa comanda rebuda, pregant ensem que tots els amadors i conreadors de la cançó popular catalana volguessin ajudar-lo aportant-li els materials de la nostra música, de la nostra poesia i del nostre folklore que imprescindiblement li calien per dur a terme la falaguera empresa d'art i pàtria que començava.

L'efecte de la crida, entusiasta i franca, creà un ambient tan propici que provava ell sol la confiança i prestigi dels qui havien de dirigir l'obra del "Cançoner". Fou en aquesta avinentesa i mentre ja anaven rebent-se valuosos materials que trametien d'arreu de Catalunya els enamorats de la nostra música popular, que el Consell Consultiu, en una de les seves reunions, prengué l'acord de dirigir-se al senyor Angel Aguiló i Miró significant-li el goig i l'agraïment amb què serien rebuts entre els materials ja aplegats per l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya" els segurament nombrosíssims i molt importants que en llargs anys havia recollit el seu pare i patriarca de las catalanes lletres, En Marian Aguiló i Fuster per al seu "Romançer Popular de la terra catalana" del qual no pogué publicar sinó el començament.

Mogueren el Consell a fer aquesta demanda, d'una banda el record d'un dels membres que en formen part, el qual havia col·laborat personalment en l'aplega de N'Aguiló, i d'altra banda la mateixa confessió, plena de recança, que sobre la quantitat dels materials recollits deixà estampada En Marian Aguiló en el pròleg de les "Cançons feudals cavalleresques".

Per això el Consell Consultiu dirigí una comunicació al senyor Angel Aguiló fent la demanda; i desseguit i planerament, amb una naturalitat digna verament d'eternes i joïoses recordances, fou donada la resposta posant en mans de l'ORFEO CATALÀ per a l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya" la quantitat notabilíssima i mai prou justament preada de materials de poesia popular que són el ressò de tota una nissaga fervorosa que anà collint d'ací d'allà, amorosament i pacientment, les valors disperses i ja gairebé perdudes de la nostra cançó, amb la fe incommovible que algun

dia, potser més enllà i tot de la llur vida, foren aplegades en la toia magnífica del "Cançoner de Catalunya", monument d'art i esplendor gloriosa de la pàtria.

Els valuosos materials són ja al "Palau de la Música Catalana" on seran estimats i venerats amb un gelós enamorament. A la primera ullada que s'hi dona meravella la quantitat considerable dels mateixos; i una ràpida inspecció de les farcides carpetes que els contenen, dóna la impressió d'una vàlua imponderable. Multitud de variants de les cançons nostres ofereixen un enlleminador encis a l'estudiós, i els documents múltiples que fan referència als temes de la nostra cançonística constitueixen un fons abundantíssim ben útil per al llur comentari crític. Demés, en fullejar aquella multitud de manuscrits sempre interessants, el pregon sentiment de l'admiració us posa als dits tremolors emotives veient-vos a les mans autògrafs extensos i multiplicats de les primeres figures inoblidables de la renaixença literària catalana, constatant llavors la confiança que en l'obra de N'Aguiló aquells homes tingueren i l'afinat esperit de col·laboració que dóna al llur treball esponjors ben dolces i comunica ensems a la tasca amorosa assenyament i eficàcia.

Cabalment aquest aspecte de monument renaixentista català que la col·lecció dels materials Aguiló presenta fa sumament preada la llur adquisició per l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya"; car així tot l'esforç imponderable d'aquells homes de fe i amor es relliga gaiament amb els treballs ben nombrosos i encertats que arreu de Catalunya fa un nucli d'amadors i conreadors de la nostra cançó popular en les llurs recerques i constatacions, sempre abundoses de fruit i mai mancades d'interès. I fa de bon veure que així com aquells abnegats i fervorosos patricis del passat segle aportaren al gran patriarca de la catalana llengua els resultats del llur treball i amor a la cançó nostra plenament confiats en la perfecta preparació que per al llur estudi i publicació posseïa per raó del seu talent i experiència. En Marian Aguiló i Fuster, de semblant manera una multitud d'experts recercadors de les cançons nostres confia també les seves sortoses troballes a l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya" segura que la seva direcció en els treballs d'estudi i publicació és garantia sobrada d'un reeiximent per tots els catalans gloriosíssim.

Emperò aquesta continuïtat admirable i fecunda de generacions catalanes traïent-se semblantment l'heretatge molt noble i amorós d'anar bastint el monument viventíssim de la nostra estupenda música popular, no podia fer-la possible sinó un home a Catalunya: N'Angel Aguiló i Miró qui de son pare rebia els materials quantiosíssims de poesia popular catalana, com un tros de la seva vida i una relíquia del seu alt esperit. I aquest home, conscient de la vàlua immensa d'aquell tresor que guardava amb una veneració i gelosia honorables, ha comprès com Catalunya, per missatgeria del Consell Consultiu per l'Obra del seu "Cançoner Popular" li demanava aquells materials en l'hora, dolça i clara d'esperances, d'anar a emprendre la perpètua i merescuda glorificació de la cançó nostrada: i sapiguent en una generositat intel·ligent acordar el seu amor filial al venerat Mestre inoblidable i ensems el seu tribut

de català a la nostra mare pàtria, amb un gest de perdurable memòria ha posat en mans de l'ORFEÓ CATALÀ per a l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya" uns materials que si fins ara eren venerables pel seu contingut i significació ara, demés, en el llur utilitatge oferiran insospitades descobertes utilíssimes.

Es, doncs, de justícia que quan ja l'Obra del "Cançoner Popular de Catalunya" ha rebut i agraït aquesta donació exemplar i incomparable, i mentre es disposa a consignar en perdurable document i en un acte íntim emperò solemnia la profunda reconeixença del seu Consell Consultiu; és de justícia, diem, que tots els amadors i conreadors de la cançó popular catalana d'arreu de Catalunya siguin assabentats d'aquest esdeveniment que ve a augmentar encara el prestigi de l'Obra del "Cançoner" i ofereix a tothom qui compregui l'eficàcia i valor significativa de la col·laboració, l'aliciant esperonador de la seva rellevant exemplaritat.

Sonin festives, doncs, les campanades de la nostra jubilació, car un inusitat espectacle ens meravella els ulls: un català conscient i fervorós porta a l'altar de la pàtria la seva ofrena valuosíssima, gaiament tremolosa encara amb la palpitació fèrvida d'una generació de patriotes, la veu dels quals ressuscitarà per miracle del treball d'avui en una florida de cançons.

I en sagrat deure de justícia tots els que ameu i conreeu la cançó popular de la terra catalana, batec immortal de la pàtria, admireu com cal el gest magnífic i aureolat de munificència de l'home que feia aquella resurrecció possible; i en el vostre cor sense frau de catalans veritables estogeu una immusteible flor de gratitud en merescut homenatge a qui tan generosament ha provada la seva amor a la cançó de Catalunya: N'Angel Aguiló i Miró.

Germanor dels Orfeons de Catalunya

IV APLEC DE GERMANOR CELEBRAT A REUS

El diumenge dia 6 de maig tingué lloc a la ciutat de Reus el IV aplec de Germanor, iniciat enguany per l'Orfeó de Reus amb el concurs de tots els Orfeons de les Comarques Tarragonines.

Cada any la Germanor dels Orfeons de Catalunya, celebra, sots els auspicis de la Mancomunitat, en diferent indret de nostra terra, un aplec de germanor entre els orfeons d'una mateixa comarca o de varies comarques properes.

S'han celebrat ja en anys anteriors els aplecs del Bages a Manresa, de la Plana a Vich, de l'Empordà a Figueres. A la ciutat de Reus li ha correspost darrerament l'alt honor d'aplegar els Orfeons del Camp de Tarragona, del Priorat i de la Conca de Barberà.

Set foren els orfeons que acudiren a aquest important aplec, formant un conjunt de més de 700 cantaires, nois, senyoretes i homes. L'Orfeó Falsetà, de Falset, dirigit per Mossèn Tomàs Galve; l'Orfeó Solivellenc, de Solivella, dirigit per Mossèn Francesc Domènec; l'Orfeó Montblanqui, de Montblanc, que dirigeix En Josep Vendrell; la Capella Selvatana, de La Selva del Camp, que dirigeix En Felicià Cogul; l'Orfeó Tarragoní, de Tarragona, sots la direcció d'En Joan Gols, i l'Orfeó de Reus, dirigit per N'Estanislau Mateu.

El Consell Permanent de la Germanor hi estigué dignament representat pel seu president el mestre Lluís Millet, director de l'ORFEÓ CATALÀ, acompanyat dels mestres Francesc Pujol, Mossèn Francesc Baldelló, Joaquim Pecanins i Joan Llongueras. En representació de la Mancomunitat de Catalunya hi assistí el seu Conseller En Santiago de Riba, i enviaren també la seva representació els orfeons Mossèn Cinto i Orfeó Barcelonès, secció musical de l'Ateneu Obrer del districte II, de Barcelona, així com també els diaris "La Veu de Catalunya" i "La Publicitat".

Al matí, sots la direcció del mestre Gols, tingué lloc al Teatre Circ l'assaig de les composicions de conjunt que devien ésser cantades en el concert de la tarda. Finit l'assaig el mestre Millet dirigí la paraula als cantaires, pronunciant l'hermós i elocuent parlament que reproduim íntegrament en altre lloc d'aquesta revista i, després de l'ovació que tots tributaren a l'eminent director de l'ORFEÓ CATALÀ, parlà el Sr. de Riba fent remarcar com estima la Mancomunitat l'obra dels Orfeons de Catalunya i com no és res el que fa per a impulsar aquesta obra en comparació d'allò que els orfeons mereixen i la Mancomunitat voldria fer per ells.

Sortint de l'assaig, tots els Orfeons, precedits pels guardies urbans i la Banda Municipal, enmig la gran espectació del públic que omplena carrers i places, es dirigiren a les Cases Consistorials davant les quals, en acte de salutació a la ciutat, cantaren *El Cant de la Senyera* (Himne dels Orfeons) dirigit pel seu autor el mestre Millet i la cançó popular *L'Hereu Riera*, dirigida pel Mestre Gols. La gran gernació que havia acudit d'arreu i es trobava congregada en l'immensa plassa ovacionà als orfeonistes i als mestre llurs.

La Banda Municipal tocà algunes sardanes que foren ballades per molts orfeonistes. Entant els representants de la Mancomunitat, Consell Permanent de la Germanor i Orfeons inscrits a l'aplec foren rebuts a la sala del Consell pel President de la Comissió Municipal de Cultura senyor Pallejà (delegat de l'alcalde) i varis senyors regidors. Després de breus parlaments de salutació i benvinguda canviats entre els Srs. Pallejà i Banús Sans de l'Orfeó Reusenc i Secretari del Comité organitzador de l'aplec, i el Sr. de Riba, foren ofertes a les senyeres dels orfeons unes vistoses llasades. Acte seguit, representacions, Consell Permanent, regidors, Comité de l'aplec, mestres i altres personalitats, foren obsequiades amb un esplèndid dinar a l'Hotel de Londres.

A la tarda, davant d'una concurrència nombrosa, de més de 2500 persones,

que omplenava de gom a gom la sala del Teatre Circ, tingué lloc el concert el qual resultà ple d'interès. El programa anà desenrotllant-se com segueix:

PRIMERA PART

ORFEÓ FALSETÀ, de Falset. Mestre-Director: Mn. Tomàs Galvè. *Cançó de Nadal* (popular), Romeu; *La sardana gran*, Morera. ORFEÓ SOLIVELLENC, de Solivella. Mestre-Director: Mn. Francesc Domènech. *El rossinyol* (popular), Mas i Serracant; *La sardana de les monges*, Morera. ORFEÓ MONTBLANQUÍ, de Montblanc, Mestre-Director: Josep Vendrell. *La mort de la núvia*, Lambert; *La cançó nostra*, Morera. CAPELLA SELVATANA, de Selva del Camp. Mestre-Director: Felicià Cogul. *Nina encantada* (popular), Morera; *Amorosa*, Cogul. ORFEÓ REUSENC, de Reus. Mestre-Director: Estanislau Mateu. *La donzelleta* (popular del Camp), Pérez Moya; *Les fulls seques*, Morera. ORFEÓ TARRAGONÍ, de Tarragona. Mestre-Director: Joan Gols. *Oh! quin bon eco...!*, Roland de Lassus; *Crédo Missa Papa Marcel*, Palestrina.

Tots els orfeons cantaren plens d'entusiasme, mostrant els fruits del seu treball i del seu constant esforç, essent cadascun d'ells aplaudit i ovacionat per aquella grandiosa multitud.

SEGONA PART

Al comens de la segona part el mestre Joan Llongueras, en nom del Consell Permanent de la Germanor dels Orfeons de Catalunya, amb paraula ardent i acurada al ensems va endreçar una afectuosa i enardidora salutació als cantaires que també publiquem íntegra en altre lloc d'aquesta revista. El parlament del mestre Llongueras fou aplaudit mantes vegades i molt més en acabar-se.

Tot el conjunt dels 700 orfeonistes, sota la intel·ligent batuta del mestre Gols, executà les següents bellíssimes composicions:

La minyona de Mas-Llorens (homes sòls), *La filadora* (conjunt), *El Mas d'En Perera* (conjunt), Populars del nostre Camp, a l'unissò, *L'hereu Riera*, Cumellas Ribó; *El Pardal*, Pérez Moya; *Sota de l'olm*, Morera; *Sardana de la Pàtria*, Morera; *El Cant de la senyera*, Millet. (Aquesta obra fou dirigida pel seu autor).

Totes foren extremadament aplaudides, però molt especialment les dues darreres pel seu fort esperit patriòtic.

A precís insistents del públic, el mestre Millet inicià *Els Segadors* que foren cantats pels orfeonistes i gran part del públic que esclatà en grandioses aclamacions a cada estrofa. L'acte finí entre crits i aplaudiments d'entusiasme, sortint tothom plenament satisfet i fonament alligonat pel bell espectacle de germanor que tots aquells benemèrits cantaires de la Pàtria acabaren d'oferir al poble.

El mestre Millet, Sr. de Riba i altres personalitats visitaren l'artístic i esplèndid casal que la generositat del patríci reusenc N'Evarist Fàbregas donà al Centre de

Lectura i la magnífica Sala de "El Olimpo" decorada bellament pel pintor Flaugier.

Es per demés ponderar l'importància que revestí aquest aplec, tant pel nombre de cantaires com per la qualitat dels orfeons. Cal només endreçar la més efusiva salutació i enhorabona al Comité organitzador per la manera brillant com sapigué complir el seu comès.

X.

Orfeó Català

VISITA DE GERMANOR DE L'ORFEO SARRIANENC

En ocasió de celebrar la nostra entitat el diumenge 13 de maig el concert de repàs reglamentari, l'Orfeó Sarrianenc, que dirigeix el talentós mestre Mossèn Angel Obiols, ens féu una visita de germanor, obsequiant-nos amb l'audició del següent programa:

Himne a Santa Cecília, Romeu; *Cançó de la muntanya*, Gevaert; *Muntanyes regalades*, Sancho Marraco; *Retorn*, sardana (primera vegada), per la secció de senyorettes, Sancho Marraco; *Himne de l'arbre fruïter* (primera vegada) per la secció d'hommes, Morera; *Nadalença*, Obiols; *Ave verum*, Saint-Saëns; *Cançó del lladre*, Sancho Marraco; *Capvespral*, sardana, Obiols.

Els cantaires de Sarrià interpretaren aquestes peces amb un ajust notabilíssim i una finesa d'expressió que tota la sala admirà; dedicant-los-hi abundosos aplaudiments que obligaren la repetició de bon nombre de cançons, entre elles, la delicada sardana *Retorn* i el vigorós *Himne de l'arbre fruïter*. Igualment foren gustades les composicions originals del mestre Obiols, per llur expressió distingida.

A la segona part del concert els nostres orfeonistes, sota la direcció del mestre Millet, entonaren les peces més festejades de llur repertori amb l'èxit acostumat, i al final els dos orfeons plegats interpretaren el *Cant de la Senyera* i *Els Segadors* que foren acollits pel concurs que omplena el Palau amb xardoroses ovacions plenes de vibrant patriotisme.

Una llaçada catalana, ofrenada pel mestre Millet en nom de l'ORFEO CATALÀ, fou penjada a la Senyera del Sarrianenc en record de l'audició memorable dels seus cantaires a casa nostra.

FESTA INTIMA

Complint l'acord que prengué la Junta Directiva de destinar a una festa íntima per a esplai dels choristes la quantitat entregada generosament pel patrici En Narcís

Pla i Daniel en la nostra visita a Girona, el 27 d'abril, diada de Nostra Senyora de Montserrat, va celebrar-se a la gran sala del Palau una audició de sardanes per l'acreditada cobla Barcelona, sardanes que puntejaren amb joia plena els nostres orfeonistes i molts altres socis fins passada mitja nit.

L'esmentada cobla interpretà amb la perfecció en ella habitual inspirades sardanes dels reputats compositors Francesc Pujol, Juli Garreta, Joaquim Serra, J. Gravaiosa i altres, i una molt airosa original de la orfeonista N'Adelaida Gibert, titulada *La filla d'En Vadoret*; mereixent totes elles grans aplaudiments dels sardanistes i dels demés auditors que escoltant-les s'hi varen complaure força.

En l'intermedi de la primera a la segona part, fou servit als orfeonistes un delicat refrigeri que deixà a tots ben complascuts.

Conservatori de l'Ateneu Igualadí

Concurs de Composicions musicals pels infants

I. — **Premi de 250 pessetes**, ofert per l'ATENEU IGUALADÍ a la millor composició per a cor a tres o quatre veus d'infants de 8 a 13 anys.

Extensió de sol 2 a sol 4.

II. — **Premi de 250 pessetes**, ofert pel MOLT IL·LUSTRE AJUNTAMENT D'IGUALADA al millor aplec de cançons populars catalanes harmonitzades per a cor d'infants a tres o quatre veus.

Extensió de sol 2 a sol 4.

Es recomana als compositors tinguin cura d'escullir cançons les lletres de les quals, sense ésser precisament les ja destinades pel poble a la mainada per a les quals ja figura un premi en la present convocatòria, no pugin amb el caràcter i els sentiments dels infants.

III. — **Premi de 225 pessetes**, ofert per l'EXCM. SR. EN MANUEL M.ª GIRONA al millor aplec de cançons originals a una veu, amb acompanyament de piano, pròpies per a ésser executades per infants de 9 a 13 anys, individualment o col·lectivament, i que també puguin ésser cantades per adults.

Extensió de si 2 a sol 4.

Gairebé tots els poetes de la terra tenen escrites i publicades poesies que sense ésser escrites precisament per a la mainada, resulten apropiades lo mateix per els infants que per els adults.

IV. — **Premi de 175 pessetes**, ofert pel CONSERVATORI DE L'ATENEU IGUALADÍ a

la millor sardana per a chor d'infants a tres o quatre veus amb acompanyament de piano.

Extensió de *sol 2* a *sol 4*.

V. — **Premi de 150 pessetes**, ofert per l'EXCM. AJUNTAMENT DE BARCELONA al millor aplec de cançons originals a dues veus amb acompanyament de piano per a cantar-les els infants de 9 a 13 anys.

Extensió de *la 2* a *sol 4*.

VI. — **Premi de 150 pessetes**, ofert per l'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA al millor aplec de cançons populars catalanes a una veu amb acompanyament de piano, pròpies per a ésser cantades a chor per a la mainada dels 4 als 9 anys.

Extensió de *do 3* a *re 4*.

VII. — **Premi de 125 pessetes**, ofert per la MANCOMUNITAT DE CATALUNYA a la millor cançó patriòtica per a chor d'infants a l'unissò amb acompanyament de piano, pròpia per a ésser cantada a les Escoles de Catalunya.

Extensió de *do 3* a *re 4*.

VIII. — **Premi de 100 pessetes**, ofert pel DIPUTAT DE LA MANCOMUNITAT D. Josep O. GUAÑABENS al millor aplec de cançons originals a una veu amb acompanyament de piano, pròpies per a cantar-les a chor els infants de 4 a 9 anys.

Extensió de *do 3* a *re 4*.

Les composicions que optin als Premis VII i VIII deuran emmotllar-se en el caràcter i la tessitura, als infants concurrents als graus elementals de l'Escola Primària. Les que optin als Premis I, II, III IV i VI deuran ésser apropiades per a executar-les els infants concurrents als graus superiors de l'Escola Primària.

La cançó patriòtica corresponent al Premi VII deura ésser pròpia, en caràcter i tessitura, per a executar-la tots els infants de les Escoles de Catalunya.

En les composicions destinades als temes I, II i IV es recomana als compositors no usin excessivament de les notes extremes.

La lletra de les composicions originals haurà d'ésser catalana i, en igualtat de mèrit musical, es preferiran aquelles la lletra de les quals sia millor, adaptant-se a les qualitats d'ingenuïtat, puresa de sentiments, esperit optimista i joiós, seriositat de caràcter i moralitat apropiades als temperaments dels nostres infants.

Les composicions, que hauran d'ésser rigorosament inèdites, s'enviaran al Conservatori de l'Ateneu Igualadí a nom de son Director, En Manuel Borgunyó, recomanant-se que cada una d'elles porti un lema.

TERME D'ADMISSIO: Fins per tot el dia 30 de setembre de 1923

Per a conèixer els autors premiats quan es publiqui el veredict del Jurat, es demanarà l'enviu d'uns quants compassos de les obres premiades, acompanyats del nom i residència del guanyador del premi. Als autors premiats que no puguin assistir a la festa que s'organitzarà en son honor, els hi serà indicat el lloc de la capital on podran passar a recollir els premis dintre els tres mesos següents a la publicació del veredict.

Les obres no premiades es retornaran mitjançant presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no sien recollides durant els tres mesos següents a la publicació del veredict, l'Ateneu Igualadí es desentén del compromís de guardar-les.

L'Ateneu Igualadí tindrà el dret d'executar, sempre que vulgui, les obres premiades.

El Jurat serà compost dels Mestres següents:

Lluís Millet, Joan Balcells i Manuel Borgunyó.

Igualada, abril del 1923. — El President de l'Ateneu Igualadí, *E. Sabaté*. — El Secretari de l'Ateneu Igualadí, *J. Gabarró*.

Catalunya

BARCELONA

GRAN TEATRE DEL LICEU.—**ORQUESTRA PAU CASALS.**—Els concerts de Primavera, d'enguany, (dies 8, 15, 19 i 23 de maig) oferts als aficionats barcelonins per l'*Orquestra Pau Casals*, no oferiren grans novetats. Oirem les següents obres: *Suite en re*, de J. S. Bach; *Divertiment*, n.º 2, per a instruments d'arc, flauta, oboé, fagot i 4 trompes, Mozart; *Fidelio* (obertura), *Concert en sol major*, per a piano i orquestra, *Leonora* (obertura) i *Setena Simfonia*, Beethoven; *Concert en si bemoll*, per a violoncel i orquestra, Bocherini; *Tercera Simfonia*, Brahms; *Concert en la*, per a piano i orquestra, Schumann; *Somni d'una nit d'estiu* (Nocturn, Scherzo), Mendelssohn; *Cinquena Simfonia* (dita del Nou Mon) Dvorak; Preludi i final de *Tristany i Isolda*, *Lohengrin* (Preludi), *Idilli de Sigfrid*, *Tannhäuser* (obertura). Ricard Wagner; *La capsa de joguines*, Debussy; *Don Joan*, Ricard Strauss; *Obertura sobre un tema popular català*, Pahissa.

En Pau Casals dirigi amb la seva cura i el seu entusiasme habituals i l'orquestra lluint un cop més la seva ja bella fusió sonora i espiritual. La labor realitzada dona els seus fruits.

Servem, sobre tot, el record agradosíssim de l'execució del *Divertiment* de Mo-

zart, de les Simfonies de Beethoven, de Brahms, i de Dvorak, i dels dos números del *Somni d'una nit d'estiu*, de Mendelssohn.

L'Orquestra Pau Casals executà també de faísó delitosa les pàgines espirituals, finíssimes, de Claudi Debussy. Però aquells comentaris subtils, plens d'*humour* i de delicadesa de *La capsa de joguines*, esdevenen tant mateix més vius, quan, ultra els bonics sons, hom veu els personatges, eixits de la *capseta*, moure's i evolucionar, gentilment i maliciosament, damunt de l'escenari.

Collaborà als concerts que comentem, una gran artista: Fanny Davies. Heu's aquí una de les més serioses i més completes i més admirables pianistes que havem sentit. Tocà de faísó inoblidable el *Concert en sol major*, de Beethoven, i el *Concert en la*, de Schumann.

Pocs executants posseeixen, en tal alt grau com Fanny Davies, una més aguda puresa d'estil i, a la vegada, una més fina sensibilitat. El mecanisme, d'altra banda, és també perfecte. Fanny Davies és, en fi, ardidíssima, però no es deixa pas entrenar, vencer, per la tècnica. Ella mana sempre i, ultra ésser profundes, justes, admirablement suggestives, les seves execucions, les seves interpretacions apareixen sempre dignes i correctes. Repetim-ho: Fanny Davies és una de les més serioses i més completes i més admirables pianistes que havem sentit.

Ultra les obres ja esmentades, la notabilíssima deixebila de Clara Schumann executà una *Toccata i fuga*, de Bach (execució, val a dir-ho, un xic *modernitzada*), i algunes pàgines de Chopin i de Sgambati. I el públic l'ovacionà llargament.

En executar el *Concert* de Boccherini (poc interessant, en veritat), ja no cal dir que En Pau Casals triomfà, com sempre... i sense trampes, rampells, ni concessions. Triomfà, un cop més, de faísó pura, i mercès, segons costum, a l'encis infalible del seu so (veritablement màgic) i del seu estil (també un xic màgic). I hagué de tocar, fòra de programa, una pàgina de Fauré i una Dansa del malaguanyat Granados. I l'èxit fou gros! — X.

PALAU DE LA MUSICA CATALANA. — CONCERTS RUBINSTEIN. — Artur Rubinstein ha tornat a visitar-nos. Tocà al Palau de la Música els dies 24, 26, 28 i 29 d'abril. Llevat de la sonata op 57, de Beethoven, de les produccions de Chopin que figuraven en el segon recital (enterament dedicat a l'autor dels *Estudis* i de les *Balades*), d'algunes pàgines de Franz Liszt i dels *Estudis Sinfònics*, de Schumann, hom no llegia en els programes sino noms d'autors moderns i fins moderníssims. Rubinstein interpretà, en efecte, moltes pàgines d'Albéniz, de Falla, Mussorgsky, Debussy, Ravel, Medtner, C. Scott, Villa Lobos, Szymanowski, Poulenc i Prokófieff. Considerats desde el punt de mira dels programes, els concerts Rubinstein oferien, per tant, un interès vivíssim. I cal agrair al ben talentós i brillant pianista el fet d'ofrenar-nos, bellament reunides, les pàgines curioses i ben modernes, els noms dels autors de les quals havem ja esmentat. Car, amb tot i viure els ulls ben fets en les

obres capdals dels grans mestres, dels grans esperits que ens precediren, cal conèixer, naturalment, i fins intimar amb les obres també capdals de l'hora present.

Rubinstein és l'executant ardit, admirable... però desigual que ja coneixem tots. No podem certament pas alabar, per exemple, la seva interpretació de la op. 57, de Beethoven (el final esdevingué *atropellat*, decididament!) ni del *Scherzo* en *si* menor, de Chopin, ni de la Sonata op. 58, del mateix autor, etc., que foren oferts amb canvis de matisos, de moviments, etc. En canvi, el gran pianista polac tocà moltes pàgines de *Lliberia*, del nostre Albéniz, moltes obres de Falla, més d'una variació dels *Estudis Simfònics*, de Schumann, el *Vals Mefisto*, de Liszt, etc., de faiso victoriosa!

Rubinstein és, sí, un admirable, un formidable pianista que ens sorpren, a voltes, agradosament (fa coses admirables!) i, devegades, desagradosament (fa coses imperdonables!).

Ja no cal dir que el popular pianista fou, com sempre, aplaudidíssim. — X.

ALEXANDRE RIBÓ. — Invitat pel *Reial Circol Artístic*, Alexandre Ribó tocà al Palau de la Música el dia 2 del passat maig. Interpretà la sonata *Apassionata*, de Beethoven, una pàgina de Mozart i produccions de Chopin, d'Albéniz, Chabrier i Ravel.

Alexandre Ribó lluí un cop més la seva bonica agilitat, però, en general, no el trobarem pas *com altres vegades*. Tocà gaire bé tota la vetlla amb certa por. I l'estil també era un xic fret, gaire bé sempre. Però l'agilitat, com deiem, era, com de costum, bonica.

El públic, nombrós, que acudí al Palau, aplaudí també força al ben conegut pianista català. — X.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA. — *Pau Casals i Blai Net*. — Heu's aquí un concert interessantíssim. Interessantíssim per què En Pau Casals tocava i per què s'interpretava, oi més, per primera vegada, una Sonata per a violoncel i piano, d'En Juli Garreta.

La Sonata del ben simpàtic i ben talentós i conegut músic de Sant Feliu de Guixols és una producció important, saborosíssima, i plena de troballes. És, d'altra part, una obra sentida, una creació sincera. En Garreta no's deixa pas encisar massa per la sirena, a voltes enganyadora, del que hom qualifica de *modernitat* (i també és *moderna*, en definitiva, l'obra d'un Fauré, d'un Debussy o d'un Pau Dukas). I el segon temps de la seva Sonata (*Molt expressiu*) és francament líric. Després d'aquesta primera audició i tot i havent admirat els altres temps de la Sonata (plens de coses, realment, i fermament bastits) servem sobre tot el record viu, emocionant, del segon temps. Heu's aquí música que vola cel amunt!

La Sonata d'En Garreta honora al seu autor i a la nostra música.

En Pau Casals tocà, cantà, la producció d'En Garreta, devotament. A l'encis de

l'obra hi afegí l'encís sempre nou, sempre puixant, de la seva admirable execució. I la gesta del gran violoncel·lista, del gran artista, ofrenant a l'obra d'un dels nostres músics tot el seu talent, tota la seva traça, és innegablement bella. Cal aplaudir-la i agrair-la.

Forem injustos sinó feiem constar que En Blai Net col·laborà amb encert a l'interpretació de la Sonata d'En Garreta. Tocà la part de piano també devotament, amorosament.

Després de l'obra d'En Garreta, oïrem el *Quintet en do major*, op. 163, de Schubert, interpretat pel Quartet Casals (Enric Casals, F. González, Joan Ribas i Bernardí Gálvez) i per En Pau Casals.

I després, el gran mestre del violoncel (l'home del so únic al món i del bon gust també gaire be únic!) tocà una *Dansa* d'en Granados, dues obretes de Fauré i una *Sonata* de Valentini. I un cop més hom restà corprès, embadalit!

Aquest concert fou, doncs, com deiem, interessantíssim. — X.

CHOR INFANTIL DE LES ESCOLES DE L'ATENEU IGUALADÍ. — El concert donat el dia 9 de maig, al Palau de la Música, pel *Chor Infantil de les Escoles de l'Ateneu Igualadí*, sota la direcció del director i fundador del susdit agrupament coral, el mestre En Manuel Borguñó, fou patrocinat per l'*Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana*. Els tendres i gentilissims deixebles del Conservatori de l'Ateneu Igualadí cantaren produccions dels següents mestres catalans: E. Morera, Lamote de Grignon, Sancho Marraco, Cumellas Ribó, F. Alió, Apeles Mestres, J. Llongueras, M. Borguñó, N. Freixas, J. Muset i J. Marial. Interpretaren, demés, una *Bergerette*, de Weckerlin, tres boniques cançons populars alemanyes i una belga.

En presentar un dia, al públic barceloní, l'*Orfeó de Graus*, el mestre Borguñó palesà ja, bellament, que és un dels músics de la nostra terra que amb més encert sab *afinar* un agrupament de cantaires. Ara acaba de provar-ho, de bell nou. Els seus deixebles, tots joveníssims, tendrívols (infants que haurien de jugar, preferentment!) canten, afinen, *diuen* les produccions interpretades, talment com homenets, — com homes, millor dit, ja entrenats. I les interpretacions ofertes representen, creiem, la labor d'un sol curs. El resultat és, doncs, admirable. I aquests infants, en cantar, ofereixen un bell espectacle. Bell i, demés, exemplar. Si tots els homes, ja des de l'infantesa, haguessin sentit la joia, la tendresa que batega, sovint, en una curta i sovint senzilla cançó, no haurien pogut tal volta sentir més tard altres *cosetes*. Cosetes grolleres que els impideixen de guaitar *enlaire*!

Totes les obres que figuraven en el programa foren interpretades de faiso escaient i xardorosament aplaudides. Fem constar que l'*Himne Català* del poeta i músic i dibuixant Apeles Mestres fou escoltat a peu dret. I les seves boniquíssimes cançons: *Birondón* i *La non-non dels blats*, foren aclamades. I és que aquesta música que podríem dir-ne *natural*, plau també prestament, *naturalment*!

També foren aplaudides, insistentment, les cançons d'En Cumellas Ribó, i les

populars alemanyes: *Bressant*, *El nen inquiet*, *Dorm menut*. Són també boniques, traçudament i sentidament escrites i ben a propòsit per a ésser sentides i cantades pels infants.

S'estrenaren també algunes cançons del mestre Borguñó, també senzilles i formoses.

I el concert fou ben simpàtic i els tendres executants, ja no cal dir-ho, triomfaren plenament. Cal felicitar-los i felicitar també, efusivament, al mestre Borguñó.—X.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LA MÚSICA. — Walter Giesecking. — Aquest ben interessant pianista ens ofrenà un programa importantíssim en el qual figuraven algunes obres capdals de la literatura pianística: *Partita* en si bemoll major, de J. S. Bach; *Sonata*, op. III, de Beethoven. *Fantasia* en do major, op. 15, de Schubert. Walter Giesecking interpretà, demés, dos *Intermezzos*, de Brahms; *Reflets dans l'eau*, de Debussy; *Jeux d'eau*, de Ravel; i *Rapsodia hongaresa*, de Liszt.

Walter Giesecking posseeix una qualitat que podríem dir-ne bàsica: toca amb sinceritat, devotament. Interpretà els *intermezzos* de Brahms, la *Fantasia* de Schubert, *Reflets dans l'eau*, de Debussy, i moltes pàgines de la *Partita* de Joan Sebastià Bach i de la op. III de Beethoven, de faisó inoblidable. I no hi hagué en les execucions i en les interpretacions que ens ocupen, cap negligència ni impuresa. Tot fou curós, seriós, sentit. Walter Giesecking és, doncs, un pianista notable que toca, en tots moments, sense pensar en res més que l'obra que executa. I l'espectacle és bonic!

El públic, sempre llaminer de bona música, que assisteix als concerts organitzats per l'Associació d'Amics de la música, prodigà al ben interessant pianista, al notabilíssim i delicat artista al qual l'entitat esmentada havia confiat el concert ca-torzé del present curs, inlassables i ben justificats aplaudiments. — X.

FESTA DELS POMELLS DE JOVENTUT DE CATALUNYA. — Formant part del programa general de festes que en honor dels gloriosos Patrons Sant Jordi i Nostra Dona de Montserrat celebraren el mes d'abril els Pomells de Joventut de Catalunya, tingué efecte el diumenge 22 d'abril, a la tarda, al nostre Palau, un gran festival patriòtic, en el qual la música hi tingué un lloc ben senyalat. Apart els ballets catalans que, sota la direcció d'En Joan Rigall, interpretaren amb molt bon gust l'Esbart Dansaire integrat pels Pomells "Sant Jordi" i "Corona de Roses" i la cobla "Catalhonia", l'"Orfeó Renaixement" de Sans, sota la direcció del mestre En Llorenç Carbonell, desgranà un enfilall de cançons que reberen l'aprovació entusiasta de tot l'auditori. Però el número culminant del programa fou l'Homenatge a Sant Jordi, que consistí en la estrena de la sardana poemàtica *Sant Jordi triomfant*, lletra d'En Josep M.ª Folch i Torres i música del mestre Francesc Pujol. Aquesta formosa composició, d'aire victoriós i noble, molt feliç d'inspiració, va cantar-la amb gran ardidesa i perfecció l'esmentat Orfeó Renaixement, acompanyat per la cobla Catalhonia, essent al final llargament aplaudida i repetida sota la direcció de l'autor.

ORQUESTRA D'ESTUDIS SIMFÒNICS. — Batejada amb aquest nom, una novella corporació instrumental composta de distingits i molt destres aficionats, en nombre d'uns vuitanta, es presentà per primera vegada el dia 30 de maig davant d'un públic selectíssim, previament invitat, que omplia el pati i el primer pis del Palau. La nova orquestra, en els rengles de la qual hi figuren honorables dames i gentils damiseües, interpretà, sota la direcció del mestre Antoni Ribera, un programa plè d'atractiu on s'hi comprenien les obres següents: *Simfonia en sol*, Haydn; *Ifigènia en Aulida*, obertura, Gluck-Wagner; *Vuit cançons populars russes*, Liadow; *Adagio-Allegro* de la simfonia V (del Nou Món), Dvorak. Per la seva novetat i delicadesa expressiva agradaren d'una manera extraordinària les cançons russes de Liadow, i molt especialment les titulades *Plany*, *Tonada còmica*, *He ballat amb el borinot*, *Cançó de bretol* i *Ronda*, obligant els alaudiments insistents de l'auditori a fer repetir-ne dues d'elles.

Prengheren part en el mateix concert les cantatrius senyores Concepció H. de Mc. Crory i Lucile Smith, molt aplaudides en diverses pàgines de Wolf (*Cançó espanyola*), Mozart, (*Le Nozze di Figaro*) i Schubert (*L'Onnipotència*). El duet *Che soave zefiretto* de l'esmentada òpera mozartiana va haver de repetir-se, tal delitós efecte produí.

Alabem sincerament la profitosa tasca que aquells melòmans barcelonins amb tant d'amor venen realitzant en pro de la bona música i el seu conreu, i desitgem que llur constància perseveri en els cursos successius.

TEATRE TIVOLI: ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA. — L'orquestra que dirigeix des de la seva fundació el mestre Lamote de Grignon ha celebrat aquesta primavera tres únics concerts, que's vegeren extraordinàriament concorreguts. Les obres executades per primera vegada eren: uns *Paisatges franciscans* de G. Pierné, molt ben instrumentats i d'un sentiment dedicadíssim que haurien d'oferir més forts contrastos per arribar a impressionar-nos; *Dues miniatures* de C. Alegria, compositor santanderí, ben agradables d'oír per la boniquesa de llurs melodies emprades al folklore montanyés, i *La Sardana de Ripoll* de N'Antoni Botey, justament aplaudida i festejada. De certa novetat foren també les audicions de la *Rapsòdia espanyola* de Ravel, i els *Focs d'artifici* de Strawinsky; convencent més al públic la segona que la primera, obra aquesta curiosa pels seus efectes orquestrals però poc sincera. Com solistes es manifestaren en els concerts de referència la sopran senyoreta Mary Harrys, ben aplaudida en mantes pàgines de Mozart i de Beethoven, i la pianista senyoreta Margarida Chala, alumna de l'Escola Municipal de Música de nostra ciutat, on hi obtingué el primer premi de piano el curs passat, la qual en la interpretació del *Concerto en sol* de Beethoven, revelà condicions excepcionals de concertista esprançadores de llegendaris triomfs.

TEATRE ELDORADO: ORFEÓ GRACIENC. — En el darrer concert popular d'aquesta primavera, celebrat el 6 de maig, hi col·laborà la cobla Barcelona, la qual

executà a la segona part boniques sardanes de Casals (Enric), Serra (Joaquim), Morera i Garreta, essent estrenada la d'En Serra, *Dalers*. La mateixa cobla acompanyà l'Orfeó Gracienc en la interpretació d'altres composicions dels mestres Morera i Balcells, ja conegudes, estrenant, demés, del primer autor, l'airosa sardana *La font de l'Albera* que produí un efecte molt bell. En el mateix concert s'hi estrenà, encara, un *Himne català* original, lletra i música, del llorejat poeta Apeles Mestres, que el públic acollí amb grans aplaudiments, obligant la seva repetició. L'autor allí present fou objecte d'una ovació plena de simpatia, que's repetí al final del concert en demanar el públic novament la patriòtica cançó.

UNA NOVA MISSA. — Al temple de Nostra Dona de Pompèia i en la festa patronal celebrada el dia 8 de maig, va cantar-se per primera vegada la Missa escrita a llaor de l'esmentada Verge de Pompèia pel jove compositor Antoni Català, mestre de capella d'aquell temple. La nova Missa és per a quatre veus mixtes i orgue, i en sa primera audició produí un efecte excel·lent. En Català ha emprat alguns temes gregorians que ha glossat magníficament en forma polifònica del més pur estil. L'orgue hi té un paper també molt important, ja que no es subjecta a doblar les veus sinó que alterna amb aqueixes en brillants i expressius períodes de la Missa. Les veus són sovint doblades, especialment en les parts de tenor i baix, i en alguns passatges resten soles, sense acompanyament, aconseguint l'autor efectes imprevistos i del més bell efecte. Si bé el *Gloria* i el *Credo*, per llur major desenrotllament, prenen un relleu més solemniàl, els *Kyries* són, així mateix, d'una majestat corprenedora, distingint-se, també per llur misticisme el *Sanctus* i el *Benedictus*, ja que l'*Agnus* repeteix totalment les belles inspiracions dels *Kyries*.

Fidel sempre a les normes exigides pel *Motu proprio*, la Missa del mestre Català no deixa d'oferir un efecte magnífic pel seu majestuós conjunt, que requereix, això sí, elements nombrosos i ben ensinestrats per a la cabal interpretació de l'obra.

N'Antoni Català, amb motiu d'aqueixa memorable audició, ha rebut moltes enhorabones, a les quals vulgui afegir-hi la nostra no menys sincera i coral. — S.

COLISEU POMPEIA: ASSOCIACIÓ ÍNTIMA DE CONCERTS. — El dotzè concert del present curs consistí en un recital de *Lieder* encomanat al cantant Helmer Ortengren, al qual acompanyà al piano amb polida correcció la senyoreta Blanca Albalat. El programa era sumament atractiu, oferint un magnífic recull de cançons alemanys que firmaven Schumann, Cornelius Wolf, Brahms i Strauss; un nombre regular de sueques originals de Peterson-Berggren, Ortengren, Alberg, Sjögren i Nordquist, i al final *Vetlla d'amor* d'En Morera. El senyor Ortengren cantà aquestes obres amb una veu quelcom velada que apagava bon xic l'expressió, mes el seu estil seriós avalorà la interpretació de les mateixes que li foren justament aplaudides.

Del 12 al 18 de maig celebrà la Intima de Concerts un Festival Internacional de

Música de Camera, dividit en quatre sessions, les quals foren dedicades, respectivament, a la música alemanya, francesa, holandesa i ibèrica. Si diem que els programes d'aquestes sessions tingueren per interpretadors els intel·ligents professors que composen el famós Quintet de La Haïa, es comprendrà l'alta valor musical que revestí l'esmentat Festival.

Mozart, Beethoven, Brahms, Franck i Fauré, amb obres ja conegudes i sempre aplaudides, ompliren, amb un quartet de G. Chaumette, les dues primeres sessions. Assolint una execució perfectament equilibrada i seriosament expressiva totes les composicions, es feren dignes encara de particular esment, per la fonda emoció que despertaren, els quartets, núm. 21, de Mozart, i en *re major*, de Cesar Franck.

Compost tot ell de primeres audicions, heu's aquí el programa de la sessió dedicada a la música holandesa: *Quartet*, op. 14, de Dirk Schäfer; *Dues peces* per a quartet de corda, de F. E. A. Koeberg; *Suite*, per a quartet de corda, de Carel Blitz; *Quintet* per a corda i piano, de Peter van Anrooy. Aquestes obres deixaren una impressió molt agradable, aplaudint-se francament les de Koeberg i van Anrooy, d'una inspiració saborosa i d'una forma perfecta. El quartet de Schäfer, inspirat en l'escola romàntica, ofereix també aspectes interessants, i així mateix de certa novetat la *Suite* de Blitz, d'un efecte brillant.

Els autors ibèrics integrats en el darrer programa eren N'Amadeu Cuscó, En Joaquim Zamacois i En Joaquim Turina. Dels dos primers oïrem dos quartets. Si el d'En Cuscó revela la conservació clàssica, excel·lentment traduïda en l'*Andante moderato* que és d'una inspiració sostinguda, el quartet d'En Zamacois, francament concebut i executat amb brillantor, és d'igual manera elogiable. Recordem que aquest darrer guanyà el premi ofert per l'Associació d'Amics de la Música en el novè concurs de la Festa de la Música Catalana. D'En Turina va interpretar-se el *Quintet* que data de la seva joventut. La influència franckista hi és palesa, sobressortint per llur aspecte més personal els temps primer i tercer.

No cal dir que'ls notables artistes holandesos senyors S. Swaap (violí I), A. Poth (violí II), J. Devert (viola), V. Istardael (violoncel) i C. Oberstadt (piano), foren objecte de grans demostracions d'entusiasme per llur tasca admirable i també pel fet elogiable i ben d'estimar d'integrar en llurs programes les belles mostres senyalades de la música nostrada. — S.

**L'abundor d'original ens obliga a guardar altres notes de concerts
per al número pròxim**

Noves

LA MUSICA CATALANA A TOULOUSE.— El 15 d'abril a la sala de la Chorale Déodat de Séverac hi donaren un concert tres artistes escollits: el violoncel·lista Sants Sagrera, el pianista i compositor Manuel Borguñó i Na Margarida Chandy, cantatriu. Heu's aquí en quins termes s'expressava la *Revista Musicala Occitana* en donar compte d'aquella important sessió:

"Els senyors Sants Sagrera i Borguñó tocaren de primer la sonata en sol de Sammartini, fent-nos admirar el seu classicisme. Decididament els estrangers, i d'una manera especial els nostres amics catalans, els trobem no pas tan pesats com determinat pontífex de l'arquet, quasi-nacional..."

Després la senyoreta Chandy va detallar-nos vàries melodies de Séverac amb gràcia infinita, una molt bella dicció i un sentit de matisos verament refinat, la qual cosa li valgué un èxit dels més bells i llegítims.

Per fi els senyors Sagrera i Borguñó ens feren oir quelques pàgines catalanes de Morera, Mompou, Millet, Cassadó, Pahissa, Alió i Borguñó. D'una deliciosa i laudable simplicitat, però de molt sòlida construcció, elles ens feren reposar de la música "Einsteinienne" que fa furor a París i arreu..."

La mateixa Choral tolosenca, de la qual n'és director el mestre català J. Fontbernat i Verdaguer, honorà la memòria del poeta camperol Pau Froment (1878-1898) amb un concert de música gairebé tota catalana, puix, descomptant tres bellíssims corals de J. S. Bach, l'ompliren totalment sardanes originals dels nostres músics Enric Morera, Pep Ventura i J. Blanch-Reynalt, amb el *Cant de la Sinyera* d'En Lluís Millet. L'execució del programa estigué confiada a l'esmentada Chorale Déodat de Séverac i a la Cobla de Perelada.

HO SAP TOTHOM EL QUE ES UN CHOR?— Uns bons amics de Sarrià han ampliat llurs esplais fundant un chor purament íntim que no ha de manifestar-se mai en públic. Heu's aquí, doncs, que el Dissabte de glòria feu el seu debut dedicants llurs primeres cantades a un parell de famílies amigues, en la tradicional forma de caramelles. En un butlletí d'amics, En Joan A. Margall, fill del gran poeta, dona compte d'aital festa i s'expressa amb uns termes tan justos i tan bells i d'un sentiment tan exquisit que no podem deixar de reproduir-los. Diu així el jove Margall.

"Han estat sens dubte els moments d'estimació, els moments d'amistat, els que en mig de tot, han fet sorgir la idea i la realitat d'un chor. Semblava talment que aquesta sublimació, al meu entendre, màxima, de nostra convivència, manqués en nosaltres, per a arribar a aquella unitat d'esperit, que és la prova més colpidora de la veritable amistat. Mai en cap acte, en cap manifestació nostra, podríem sentir-nos

tan units, tan compenetrats l'un amb l'altre, sinó quan nostres veus, esdevenint una sola, surten de nosaltres mateixos, i en l'aire es fonen, i s'escampen, i plouen després en abundor de felicitat i gràcia.

Aquesta és la realitat de nostre chor: la unió espiritual.

L'altre aspecte real de la formació del chor, és la concepció que del mateix tinguin els qui canten. Cal que en el moment del cant ens sapiguem despullar de tota altra cosa, de tota mena de manifestacions, sapiguem oblidar tot lo que cant enfora succeeix, i ens deixem captivar, ens deixem encantar, per la fada de cada cançó.

Estimen, companys, aquesta nova manifestació de nostra amistat; siguem devots del cant com a mitjà per l'enlairament de nostres esperits, i remerciem-nos l'un a l'altre, i tots a tots la gran joia d'haver arribat a formar un chor".

UN HIMNE DE MOSSÈN ROMEU. — En el certàmen celebrat a València per a premiar l'Himne oficial per a la Coronació Pontificia de la Verge dels Desemparats, ha resultat guanyador nostre estimat amic el mestre vigatà Mossèn Lluís Romeu. El seu Himne, d'un bell esperit llevanti, ha trobat el millor acolliment en el poble valencià que l'ha entonat ple de fervor en les festes suara celebrades. La senzilla tonada, d'una tendresa corprenedora, és amb acompanyament d'orgue i un chor mixte a tres veus, i al final alternen amb ella les notes inicials de la Salve gregoriana, la qual cosa li dona un aire ple de majestat i misticisme, ben apropiat al caràcter de l'himne honorant la reialesa de la Verge dels Desemparats, Patrona dels valencians.

Un premi extraordinari ha estat concedit també al mestre Antoni Pérez Moya.

Rebin els dos músics catalans llorejats en el darrer certàmen de València, la nostra més coral enhorabona.

Afegirem que l'Himne oficial, original de Mossèn Romeu, acaba d'editar-lo la renomada casa Unió Musical Espanyola.

EN HONOR DE BACH. — La Nova Societat Bach, celebrarà la seva onzena Festa a Leipzig els dies 23 a 25 de juny. En aquesta Festa es commemorarà especialment el segon centenari del nomenament de Bach com a *Kantor* de l'església de Sant Tomàs de Leipzig. El dissabte 23 començarà la commemoració cantant-se alguns *motets* bachians en la susdita església. Se celebrarà després l'assemblea dels membres de la Societat i es clourà la diada amb una audició de *cantates*. El diumenge 24 hi haurà gran cerimònia religiosa a Sant Tomàs, amb música; al migdia, concert d'orquestra a la Gewandhaus; a la tarda, sessió de música "da camera". El tercer dia tindrà lloc un concert d'orgue a Sant Tomàs i a la tarda l'audició de la *Missa en si menor*. Aquest conjunt d'actes en honor de Bach promet tenir excepcional importància.

Necrologia

Angelo Bignotti. — En Bignotti que morí a Barcelona a darrers del mes d'abril, havia nascut a Milà. Dedicat a la carrera periodística, exercí allí ja la crítica musical amb notòria competència. Jove encara vingué a nostra ciutat com corresponsal de la premsa milanesa, i en el "Diario Mercantil", fa disset anys, seguí parlant de música. Pel seu tracte ple d'afabilitat i la seva intel·ligència va guanyar-se aquí forces simpaties, i es vegé honorat amb el càrrec de professor d'italià en el Conservatori del Liceu. Els seus coneixements literaris el senyalaren per a traduir a l'italià alguns llibrets d'òpera, entre els quals recordem *Emporium* d'En Morera i *La Celestina* del malaguanyat mestre Pedrell.

L'estima que li mereixia la nostra ciutat va manifestar-la en Bignotti públicament en el llibre que sota el títol *Gli italiani in Barcellona* aparegué l'any 1910. No cal dir que la part dedicada al teatre i als artistes italians és plena d'interès i es llegeix encara amb gran delectació per l'abundor de dades curioses que s'hi troben recollides i pels judicis que li mereix a l'autor la nostra activitat artística.

El record de l'intel·ligent i simpàtic publicista italià no es borrrà fàcilment de la memòria de quants s'honoraren amb la seva amistat. Les seves filles, Serafina i Dolors, dedicades a la carrera lírica, perpetuaran ben segur el seu bon nom. En la Glòria sia.

August Göllerich. — El 16 de març prop-passat morí a Linz sobre'l Danubi, sa ciutat natal — nasqué l'any 1859 — el conegut biògraf de Liszt i de Bruckner. Dedicant-se al estudi del piano, volgué perfeccionar sos coneixements sota la direcció de Liszt, essent son constant acompanyant i secretari en els dos últims anys de la vida d'aquest. Més tard fou director de les Societats coral i orquestral de Linz, fent executar obres importants, com *Christus* i *La llegenda de Santa Elisabet*, de Liszt i les *Misses* de Bruckner, de qui fou admirador i amic. Fou decidit defensor i propagandista dels músics poc coneguts o injustament preterits. Descansi en pau.

Enric-Eduard Krehbiel. — Era, aquest, un distingit crític americà, nascut en Ann Arbor l'any 1854, que exercí la crítica musical en diverses publicacions americanes i darrerament en la *Tribuna* de New York. Bon nombre de les seves crítiques s'han publicat en volums apart. Redactà els programes analítics pels concerts de la Filharmonica de New York i ha escrit, entre altres llibres: *Notes sobre el conren de la música coral* (1884), *Estudis sobre el drama wagnerià* (1891), *Música i estils de la XVIII centúria*, *El piano i la seva música* (1901), etc.